

JOURNALISTI

Kyllä Anni hoitaa

Anni Lintula varmisti tulevaisuuden media-alalla itselleen. Nyt pitäisi varmistaa tulevaisuus koko alalle.

8

6
2018

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
94. vuosikerta 4. 5. 2018

tässä lehdessä

KANNEN KUVA: KAI WIDELL

○ Kukkosen siskokset Laura ja Milla etenevät samaa reittiä uralla ja vapaa-ajalla. **31**

KUVA: LIISA TAKALA

○ #metoo-kampanja ja kulttuuripomon itsemurha vauhdittivat Ruotsin Ylen uudistusta.

6

○ BuzzFeed, HS, Youtube, Yle vai mikä? Kallion lukion opiskelijat arvioivat itselleen tärkeimmät uutislähteet.

14

KUVA: KARL VILHJÁMSSON

○ Strategichefen Alex Fager vid Svenska Yle letar efter poddar.

18

KUVA: SAMPO KORHONEN

○ Arja Paananen tekisi mielellään mukaviakin Venäjä-juttuja, jos aikaa olisi.

22

Vaikeneva johtaja

MARKKU LAPPALAINEN markku.lappalainen@journalistiliitto.fi

MTV:n Merja Ylä-Anttilan valinta Yleisradion toimitusjohtajaksi edustaa samaa reipasta ennakkoluulottomuutta kuin syksyinen Aamulehden Jouko Jokisen valinta saman talon uutis- ja ajankohtaistoinnin päätoimittajaksi.

Molemmilla on vahva journalistinen tausta Yle-kriittisessä kaupallisessa mediassa. Saman ikäluokan henkilöinä he hui-pentavat pitkän työuransa maan merkittävimmän media-talon avaintehtävissä. Lähes kuusikymppisinä he tuskin pälyilevät enää uusiin asemiin työelämässä.

"Mielenkiintoista", kuului monen yllättynyt ensikommentti, kun Ylen hallitus tiedotti toimitusjohtajanimityksestä.

Pian puheissa alkoi vilistä muitakin laatusanoja, pääasias-sa myönteisin odotuksin viritettyjä luonnehdintoja. Julki tuli myös kriittisiä mietteitä, jotka kumpuavat MTV:n viime vuosien karusta saneeraushistoriasta, jossa Ylä-Anttilalla on ollut asemansa vuoksi keskeinen rooli.

Mitä tuleman pitää, nähdään vasta syksyllä, kun Lauri Kivinen jättää elokuun lopussa paikkansa seuraajalleen. Kaikki mitä sitä ennen Ylä-Anttilan agendasta sanotaan, perustuu nimityspäivän tiedotustilaisuuden pikahaastatteluihin ja povauksiin.

”Ylä-Anttila ei anna Yleä koskevia lausuntoja ennen kuin on uuteen tehtävänsä asettunut.

Ylä-Anttila ei anna Yleä koskevia lausuntoja ennen kuin on uuteen tehtävänsä asettunut. Näin hän ilmoitti Ylen viestinnän välityksellä, kun Journalisti tuoreeltaan pyysi haastattelua. Erikoista avoimuutta. Saa nähdä, kuinka radiohiljaisuus pitää.

Ylen hallitus uskoo Ylä-Anttilan kokemukseen ja vahvaan näkemykseen media-alasta.

Puheenjohtaja Thomas Wilhelmssonin mukaan uudella toimitusjohtajalla on syvälinen ymmärrys julkisen palvelun mediasta ja Ylen roolista yhteiskunnassa.

Niin pitääkin, ja soisi Ylä-Anttilan itsensä kertovan näkemyksistään, kun on onnistunut vakuuttamaan valitsijansa. Useissa uutisissa hän on korostanut sitä, että julkisen palvelun ja kaupallisen median yhteistyö on entistä tärkeämpää.

Mitä tämä yhteistyö käytännössä tarkoittaa? Tutuin sanoin: se jää nähtäväksi.

Sen Ylä-Anttila on tehnyt tietäväksi, että journalismin ja ohjelmatoiminnan sisältöihin hän ei puutu. Ne ovat Jokisen ja muiden vastaavien toimittajien reviireillä. Kotimaan haastattelussa hän kaipaa Yleltä enemmän "haastajan asennetta" ja "lisää ketteryyttä ja voitonnälkää".

Kaupallisen median toistamaan Yle-kritiikkiin Ylä-Anttila on jo ottanut hieman etäisyyttä: hänestä Yle-vero on toimiva rahoitusmalli, ja rahoituksen tasokin kohtuullinen.

Journalisti vaalii laadukasta journalismia, sananvapautta ja alan parhaita perinteitä. Journalisti tarkastelee kriittisesti media-alaa ja sen ilmiöitä.

Väärään suuntaan

Sananvapaus ei ole kilpaurheilua, mutta on tärkeää, että sitä mitataan ja sen toteutumista seurataan. Seuranta paljastaa kehityksen suunnan ja nostaa esille ongelmia.

25. huhtikuuta julkistettu Toimittajat ilman rajoja -järjestön (TIR) lehdistönvapausindeksi osoittaa, että suunta on surkea: Toimittajiin ja mediaan kohdistuva viha kasvaa. Se uhkaa demokratiaa ja demokraattista kehitystä.

Vapaa tiedonvälitys on demokratian peruspila-

reita. Siksi kaikkiiin lehdistönvapautta heikentäviin kehityskuluihin pitää suhtautua vakavasti – meillä yhtä lailla kuin juuri joukon toimittajia vankeuteen tuominneen Turkin kaltaisissa maissa.

Vielä kaksi vuotta sitten ykköspaikkaa pitänyt Suomi putosi TIR:n listauksessa pykälän viime vuodesta, neljänneksi. Nyt syynä oli lähdesuojan vaarantaminen sotilastiedustelua koskevaan juttuun liittyvässä poliisitutkinnassa.

KASVO

KALLE KINNUNEN

- Toimittaja ja tietokirjailija.
- Elokvakritiikkejä ja -kolumneja muun muassa Suomen Kuvalehden ja Imageen.
- Kirjoittaa elokuvakulttuuria terävästi ruotivaa Kuvien takaa -blogia Suomen Kuvalehden nettisivuille.
- Teoksia Big Game. Kuinka Hollywood tuotiin Suomeen (2015), Daddy Cool (2017), Kone-Suomi (toim. 2017), 30 vuotta Rakautta ja Anarkiaa (2017, Kalle Kinnunen & Lauri Lehtinen).

Lue myös journalisti.fi:
Monta portinvartijaa – näin syntyi Ylen Törhös-uutinen, jota moni toimitus tavoitteli.

Kuplan ulkopuolella

Elokuvatoimittaja Kalle Kinnunen sanoo, että elokuva-alan häirintäongelmia ei voinut nähdä alan ulkopuolelta.

MANU HAAPALAINEN, TEKSTI ● KAI SINERVO, KUVA

Elokuva-ala on ollut Suomenkin #metoo -keskustelun keskiössä. Journalistin haastattelmien, alalla työskentelevien ihmisten mukaan ”kaikki” elokuvan parissa työskentelevät tiesivät **Aku Louhimiehen, Lauri Törhösen** ja muutaman muun alalla toimivan miehen maineen.

Journalismin kannalta mielenkiintoinen kysymys on, miksi näistä asioista ei ole kirjoitettu aiemmin. Onko ala niin sisänpäinkääntynyt, että sitä läheltäkään seuraava toimittaja ei ole voinut päästä jyvälle salaisuudesta?

Kalle Kinnunen on kirjoittanut elokuvas-
ta parikymmentä vuotta. Hän sanoo, että varsinkin Törhösellä oli maineensa. Louhimiehen ankarasta ohjaustyylistä oli tehty juttujakin, myös Kinnunen itse. Paljastuneen laajuisesta sikailusta ei silti ollut vihiä.

”Elokuvien tekeminen tapahtuu omassa kuplassaan”, Kinnunen sanoo.

”Louhimies on suojellut kuplaansa poikkeuksellisen voimakkaasti. Kaikki tekijäryhmässäkään eivät ole tienneet, mitä ohjaajan ja näyttelijän välillä tapahtuu.”

Kinnunen lisää, ettei käy suomalaisten elokuvien ensi-iltajuhlissa tai edes haastattele kotimaisia elokuvantekijöitä tai näyttelijöitä kovin usein. Suomalaiset näyttelijät kun ovat yleensä hyvin varovaisia sanomisissaan.

”He markkinoivat uusimpia töitään. Ei siinä aleta mitään kuvausolosuhteita kritisoida”, Kinnunen sanoo.

KINNUNEN ON SILTI kirjoittanut Louhimiehestä kriittisesti. *Suomen Kuvalehden* viime vuonna **Anton Vanha-Majamaan** kanssa

tehty juttu avasi *Tuntemattoman sotilaan* epä-määräisiä kuvausolosuhteita.

”Kohtasimme vaikenemista ja pelkoa. Ennen #metoota ikään kuin odoteltiin, kuka on ensimmäinen, joka avaa suunsa.”

Vuoden 2008 henkilokuva *Imageen* oli hetki, jolloin Louhimiehen taustoista olisi voinut irrota enemmänkin, Kinnunen muistaa.

”Taustahaastatteluissa tuli ilmi *Käskyn* tekemiseen liittyviä jännitteitä. Kirjoitin jutun lopulta kriittiseksi, mikä oli aika poikkeuksellista taiteilijahenkilökuvalla Suomessa.”

”Freelancerius ja tutkiva journalismi on vaikea yhdistelmä.

Kinnusen mukaan tapaus osoitti, että vaikenemisen kulttuurin läpi on vaikea nähdä.

”Elokuvan tuottaja valitsi sanansa erittäin tarkkaan. Toisaalta olin varmasti se ujo kulttuuritoimittaja, joka ei olisi halunnutkaan kaivella mitään ällöä, koska se on hankalaa. Louhimies soitteli päätoimittaja **Mikko Nummiselle** vihaisia puheluja ärhennellen että ”valehteleva alaisesi petti luottamuksen”.

Tutkivan elokuva- ja kulttuurijournalismin tekemistä hankaloittaa se, että iso osa tekijöistä on freelancereita, Kinnunen huomauttaa.

”Freelancerius ja tutkiva journalismi on vaikea yhdistelmä. Haluatko tehdä kuusi viikkoa duunia, saada siitä hyvässä tapauksessa 1500 euroa ja ottaa riskin juridisista seuraamuksista?” ●

Katse toiseen suuntaan. Anne Lagercrantz haluaa, että SVT:n uutistoimituksessa pysähdytään useammin miettimään, mitä jos asia onkin täysin toisinpäin.

SVT pani suuntaviivat uusiksi

PETRA PIITULAINEN-RAMSAY, TEKSTI • JOHANNA HANNO, KUVA

Ruotsin yleisradioyhtiö SVT avaa yleisölle entistä tarkemmin valintojensa perusteita.

Median toimintatavoista on käyty vilkasta keskustelua Ruotsissa koko kevättalven. Syy siihen on #metoo-kampanjan uutisointi ja Kulturhusetin entisen johtajan **Benny Fredrikssonin** itsemurhaan liittyvä mediakritiikki. SVT:n uutistoimituksen päällikkö **Anne Lagercrantz** on helpottunut, että hänen ei tässä haastattelussa tarvitse enää puhua siitä.

Lagercrantz otti itsekin osaa keskusteluun ja kertoi julkisesti SVT:n uudesta linjasta ja siitä, miten toimitus aikoo muuttaa toimintatapojaan. Tai muutti, sillä uudistus ei liittynyt mitenkään #metoo-kampanjaan tai Fredrikssoniin. Toimintauudistuksen suunnittelu alkoi vuosi sitten keväällä ja viime kesän jälkeen sitä ryhdyttiin toteuttamaan käytännössä.

”Tietysti nämä tapahtumat vah-

vistivat käsitystämme siitä, että olimme oikealla tiellä”, Lagercrantz toteaa *Journalistille*.

SVT HALUAA tehdä toimintaansa näkyvämmäksi. Esimerkiksi sunnuntain ajankohtaisohjelmassa, *Agendassa*, on ryhdytty avaamaan taustoja siitä, kuka on kutsuttu haastateltavaksi ja miksi.

”Se on pieni juttu, mutta auttaa ihmisiä ymmärtämään, miksi juuri nämä ihmiset käyvät keskustelua tästä tietyistä aiheista.”

Lisäksi Lagercrantzin mukaan juttuja on yksinkertaisesti julkaistu liikaa yhden päivän aikana. Nyt se on loppu SVT:ssä: määrän sijaan keskitytään laatuun.

Jotain on tapahtunut myös siteeraamisessa kahdenkymmenen vuoden aikana, kun Lagercrantz on toiminut journalistina.

”Olemme valmiimpia siteeraamaan nimettömiä lähteitä toisista medioista, ja nopeuden takia ei ole mahdollista tarkistaa, pitävätkö tiedot paikkansa. Meillä on ollut myös taipumusta siteerata liian laajasti.”

Uuden käytännön mukaan siteeraukset tehdään joko hyvin lyhyinä uutisina tai aiheeseen syvennyttään kunnolla ja tehdään siitä oma juttu. Siteeraukset ovat Lagercrantzin mukaan vaarallisia, sillä ne voivat huonosti tehtynä nakertaa brändin uskottavuutta.

RUOTSISSA ON keskusteltu viime aikoina myös nopeudesta ja täsmällisyydestä. Keskustelu alkoi tutkimuksesta, jonka mukaan yleisö ei kriisitilanteessa erota vahvistettua uutista vahvistamattomasta.

Tutkijoiden mukaan pitää valita nopeuden ja luotettavan tiedon välillä.

Lagercrantzin mielestä on vaikea olla hiljaa esimerkiksi tilanteessa, jossa poliisi tiedottaa mahdollisesta ampumisesta, koska ihmiset saattavat olla kuolemanvaarassa.

”Meidän täytyy vain olla erittäin selkeitä siinä, mikä on vahvistamaton tieto. Emme jätä nopeutta, vaikka tutkijat sitä ehdottavatkin. Muuten ihmiset uskovat spekulaatioita ja joskus jopa valheita.”

Journalistit ovat kunnianhimo-

sia ja haluavat onnistua kilpailijoitaan paremmin, mutta Lagercrantzin mielestä olisi kuitenkin hyvä välillä pysähtyä ja miettiä, onko asiaa tarkasteltu järkevästi ja tarpeeksi monelta kantilta. Esimerkkinä hän mainitsee Yhdysvaltain presidentin. Jos haluaa ymmärtää hänen toimiaan, täytyy ymmärtää hänen kannattajiaan.

SVT:ssä uusi strategia alkaa jo olla sisäistetty. Lagercrantz puolestaan on yllättynyt palautteesta.

”Yleensä Ruotsissa kritisoidaan enemmän kuin kiitellään, mutta tällä kertaa olemme saaneet paljon kiitosta ja kiinnostusta.”

Toimituksen sisällä huolta on aiheuttanut, mitä muutos tarkoittaa käytännön työssä. Toisin sanoen, pyytääkö päätoimittaja liikoja.

”Tämä onkin enemmän kulttuurinmuutos, joka ei tapahdu kuu-kaudessa, vaan on pitkän aikavälin suunnitelma.”

Lagercrantz on kuitenkin täysin varma, että uusi tapa toimia on oikea. Koko kuvaa ei aina ole mahdollista antaa, mutta siihen pyritään. ●

ELINA GRUNDSTRÖM
 elina.grundstrom@jsn.fi
 KIRJOITAJA ON JULKISEN SANAN
 NEUVOSTON PUHEENJOHTAJA.

Tämäkö muka vastuullista!

Journalistin ohjeet ovat todella kovat. Ne lupaavat paljon. Ymmärsin tämän viimeistään silloin, kun käänsimme *Journalistin ohjeita* lukijan oikeudeksi vastuullisen journalismin merkkikampanjan verkkosivuja varten.

Ohjeet takaavat, että journalismi on riippumatonta ja luotettavaa. Ne takaavat, että faktat ja tietolähteet on tarkistettu, että otsikkoon voi luottaa ja että mielipiteet ja tosiasiat erottuvat toisistaan.

Minua jännitti, uskallammeko luvata näin paljon. Pelkäsin, miten yleisö reagoisi.

Yleisöhän reagoi oikein hyvin. Päätoimittajille tehdyn kyselyn mukaan kampanja sai pääosin myönteistä palautetta. Kritiikkiä, jonka mukaan mediat eivät noudattaisi omia ohjeitaan, on näkynyt vain vähän.

Sen sijaan sosiaalisessa mediassa on kiivaasti penähty medialta vastuullisuuden nimissä asioita, joita *Journalistin ohjeissa* EI luvata.

JOURNALISTIN OHJEISSA ei ensinnäkään luvata, että journalismi on "tasapuolista". Media on mosaiikki, jossa uutistapahtumien seuraaminen ja soten tai Jäämeren radan kaltaisten asiakokonaisuuksien käsitteleminen rakentuu lukuisista jutuista, joissa on eri näkökulmia ja eri haastateltavia.

"Objektiivisuudesta" ohjeissa ei sanota mitään. Mitä se edes tarkoittaa?

Niissä ei myöskään luvata, että mediat ovat "puolueettomia". E-hei, tiedotusvälineillä on oikeus valita juttujensa näkökulmat, kunhan faktat ja mielipiteet on mahdollista erottaa toisistaan. Medioilla on myös oikeus määritellä toimituspoliittinen linjansa. Yle

pyrkii puolueettomuuteen, *Keskisuomalainen* haluaa edistää Keski-Suomen asiaa, ja puoluelehdillä on lupa valita aiheensa puolueellisesti.

Tasapuolisuus ei ole mikään yleinen ihanne. Neutraalien uutismedioiden lisäksi kansakunta tarvitsee myös luotettavasti ja läpinäkyvästi toimitettua viihdemediaa, erikoislehtiä ja poliittista journalismia.

JOURNALISTIN OHJEISTA puuttuu perustellusti myös monia muita asioita. Ohjeet eivät vaadi käyttämään "oikeita ilmaisuja". Toimittajan ei siis tarvitse noudattaa potilasyhdistysten, etujärjestöjen tai edes Kielitoimiston suosituksia, vaan hän saa valita sanansa itse.

Ohjeissa ei ole tarkkoja aikarajoja esimerkiksi sille, milloin vankeustuomio on niin ankara, että tekijän nimen saa julkaista. Niissä ei oteta kantaa pelkkään nimen julkaisemiseen, vaan siihen, miten journalistin pitää toimia, jos henkilö on jutusta tunnistettavissa.

Ohjeissa ei vaadita minkäänlaista valtion tai yleisen edun huomioon ottamista. Niissä ei esimerkiksi edellytetä, että journalistit kantavat vastuuta maamme suhteista ulkovaltoihin, kuten vielä 1968 laadituissa Lehtimiehen ohjeissa tehtiin. Niissä todettiin: "Jos halventamalla vierasta valtiota saat aikaan vaaran, että maamme suhteet tähän valtioon vahingoittuvat, olet syyppää rikokseen. Vieraan valtion omasta käsityksestä riippuu, onko kirjoituksesi loukkaava. Muista sen vuoksi olla erittäin varovainen."

Nykyään vastuullinen journalisti ei tarkoita suomettumista tai muuta itsesensuuria vaan jotain aivan muuta. Journalisti on vastuussa ennen kaikkea lukijoilleen, kuulijoilleen ja katsojilleen. ●

MEDIA-ALAN

~~Nuoren toimittajan~~ eloonjäämisopas

Vuosikymmen sitten Anni Lintula kirjoitti, millaista oli itkeä omaa epävarmuutta toimituksen vessassa. Nyt hän miettii A-lehtien johtoryhmässä, miten taata tulevaisuus koko alalle.

MARJA HONKONEN, TEKSTI • KAI WIDELL, KUVAT • JOHANNA SARAJÄRVI, GRAFIikka

Kerran toimittaja. Anni Lintula luopui Demin päätoimittajan tehtävistä johtoryhmätyön myötä. Journalistiselle silmälle on käyttöä liiketoiminnassakin, Lintula uskoo.

Vaikea verrata. Median murros oli vasta aluillaan, kun Anni Lintula kirjoitti Nuoren toimittajan eloonjäämisopasta. Nyt hänen on vaikea samastua siihen, miltä ala näyttää tulijan silmissä. "Suhtautuminen työhön on muuttunut. Kaikki eivät hae itselleen tilannetta, jossa olisi yksi vakituinen työ tai edes ammatti."

Milloinkohan mediatalo on viimeksi kuulostanut näin jännittävältä ja uutta luovalta? Ollaan mainostoimisto Dynamo &

Sonilla, missä A-lehtien kolmihenkinen isku-ryhmä kertoo yhtiön uusista markkinoinnin ratkaisuista. Äänessä on nuorten medioiden liiketoimintajohtaja **Anni Lintula**.

Hänen tarvitsee mainita vain sivumennen, että nuortenmedia *Demin* Whatsapp-draama *Pientä säätää* oli joidenkin mielestä "parempi kuin *Skam*", ja kuulijat kurottautuvat tuoliensa reunalle.

"Ja tässä oli siis sisältömarkkinoituyhteistyö mukana?" kuuluu kysymys.

Virkistävstä keskustelusta päätellen vertaus supersuosittuun norjalaissarjaan osuu. Kun Lintulan Z-sukupolven mediankäyttötapoja käsittelevän osuuden vuoro on ohi, hän jää kuuntelemaan, kun kollega konkretisoi, miten niitä voisi hyödyntää mainonnassa.

Maaailma, jossa median ansaintamallit perustuvat lähikaupan tarjouslakanoihin, on nyt kaukana. Kolmikolla on mukanaan printtiaikkareitakin, mutta ne lojuvat neukarin pöydällä kuin muistutuksena: niillä on edelleen paikkansa, mutta mikä se on tulevaisuudessa? Ovatko lehdet jatkossa lehdistalon ydin?

Vastauksen arvaaminen on nykyisin Anni Lintulan työtä.

LINTULA ALOITTI A-lehdissä *Demin* toimittajana vuonna 2006 ja yleni sitten kahden vuoden välein ensin toimitussihteeriksi, toimituspäälliköksi ja lopulta päätoimittajaksi vuonna 2012.

Vuonna 2016 Lintula perusti *Tube*-lehden *Demin* oheen. Seuraavan vuoden alussa hänestä tuli myös tyttöjen ja nuorten naisten medioiden liiketoimintavastaava.

Viime helmikuussa titteli muuttui liiketoimintajohtajaksi, ja Lintula nousi konsernin johtoryhmään. Päätoimittajuutta hän hoiti vielä hetken siinä sivussa, kunnes *Demin* toimituspäällikkö **Päivi Lehtomurto** valittiin tehtävään.

Nyt Lintulan tehtävä on kehittää uusia kerronnan keinoja ja miettiä, miten niillä tehdään rahaa.

A-lehtien johtoryhmä on kotimaisella mediakentällä yksi harvoista, joissa enemmistö jäsenistä on naisia. Lintula, 36, taas on yksi nuorimmista mediajohtajista.

Hän kuulostaa hengästyttävältä ylisuoritajalta, vaikka viimeiset askelmat eivät enää kahden vuoden rytmiin osuneetkaan.

"Joo, siinä oli katsos lapsi välissä", hän selittää vitsaillen.

Oikeasti loistava urakehitys on johtunut Lintulan mukaan siitä, että tilaisuuksia vain on osunut kohdalle luontevaan aikaan.

"On hirveän vaikea nähdä, että olisin pitkään tehtävässä, jossa minulla ei olisi uutta opittavaa", hän sanoo.

Ei sillä, että tietoinen pyrkiminen johtotehtäviin olisi jotenkin huono asia.

Päinvastoin, Lintula kuulis mielellään

etenkin nuorten naisten sanovan ääneen haluavansa esimiestehtäviin. *Demilläkin* on ollut oma *#girlboss*-kampanja.

"Toivon, että johtajuudesta puhuttaisiin hyvänä ja tavoiteltavana asiana", hän pohtii.

"Mutta rehellisyyden nimissä, en ole itsekkään ollut se henkilö, joka on määrätietoisesti tavoitellut johtajan asemaa."

NIIN. REILU vuosikymmen sitten Lintula ei pyrkinyt A-lehtien johtoon, vaan jäämään media-alalla eloon.

Vuonna 2005 hän oli työharjoittelussa Image Kustannuksella, mutta ammatillinen tulevaisuus huolestutti. Epävarmuutta saattoi paeta toimituksen vessaan itkemään.

Kokemukset tallentuivat *Nuoren toimittajan eloonjäämisoppaaseen*, jonka Lintula julkaisi vuonna 2009 yhdessä silloin *Journalistin* toimittajana työskennelleen **Meri Valkaman** kanssa.

"Siinä maailmassa, missä kirja on kirjoitettu, ilmassa olivat ensimmäiset vahvat merkit media-alan murroksesta", Lintula sanoo.

Koulutusta oli lisätty valtavasti, työpaikkoja ei.

"Se oli aikamoinen maailma tulla alalle. Aika paljon mietin, että miten pärjään."

Lintula oli kiinnostunut kehittämään itseään nimenomaan journalistina. Hänet oli houkutellut alalle rakkaus kirjoittamiseen, yleinen uteliaisuus ja kiinnostus ihmisiin.

Pomoksi Lintula ei ajatellut sopivansa: päätoimittajana pitäisi olla kova ja ikävä kuin *Voguen* legendaarinen **Anna Wintour**. Ja päätöksiensä kanssa olisi ihan yksin.

99

En ole itsekään ollut se henkilö, joka on määrätietoisesti tavoitellut johtajan asemaa.

Kokemuksen kautta Lintula on kuitenkin huomannut, että pomona voi olla annilintula ja päästä silti – tai juuri siksi – hyviin tuloksiin.

”Ihminen johtaa persoonallaan. Ei ole olemassa mitään oikean johtajan muottia”, Lintula sanoo.

Nykyisin hän sitä paitsi uskoo, että on parempi johtaja kuin journalisti. Laajempien kokonaisuuksien kanssa työskentely ja ihmisten johtaminen sopii hänelle.

”Ja koska on vaan niin huikeita ja hyviä journalisteja, että on vaikea kuvitella tekeväni sitä duunia paremmin.”

POMONA LINTULA onkin pidetty. Kun *Journalisti* reilu vuosi sitten etsi hyviä journalistisen työn esimiehiä, Lintulaa kiiteltiin rakentavana päätoimittajana, joka kuuntelee alaisiaan mutta tekee silti päätökset

itse. Ei mikään annawintour.

Itse Lintula näkee itsensä valmentajana, joka luo työlle hyvät edellytykset ja auttaa tiimiä löytämään tavat päästä tavoitteeseen. Johtajan pitää osata näyttää suuntaa ja perustella päätöksensä, muttei määrällä armeijatyylillä.

Sopivan vertauksen Lintula löytää telinevoimistelusta, jota on harrastanut.

”Ei johtajan tarvitse olla se, joka osaa tehdä kaiken itse. Todennäköisesti voin tehdä paremmin se, joka on tekemässä sitä. Mutta valmentaja näkee sivusta, miten sitä voi parantaa.”

Oman vessapoteron sijaan hän käy läpi epäonnistumisiaan lenkeillä, kotimatkoilla ja lasta nukuttaessa.

”Varmasti on edelleen hetkiä, jolloin itsensä tuntee heikoksi ja keskeneräiseksi.”

Media-alalla johtajuus on hänen mieles-

tään paljon kyseenalaistamista ja omienkin päätösten kumoamista.

”Vaikeinta on, että meidän pitää alana keksiä itsemme uudelleen samalla, kun ylläpidämme ja kehitämme perinteistä liiketoimintaa”, Lintula sanoo.

Perinteinen liiketoiminta tuo A-lehdille edelleen ison osan liikevaihdosta. Jopa *Demin* printti on nuorelle yleisölle hyvin tärkeä.

Silti sitä ovat myös *Demin* keskustelupalsta, Snapchat, Instagram, Youtube-kanavat ja uudet kokeilut, kuten se *Skamin* vertainen chatfiction. Tekemistä olisi rajattomasti, eivätkä resurssit kasva samassa suhteessa.

Ja oikeita vastauksia on vähän.

”Pitäisi olla rohkeutta luopua jostain, jonka tekeminen voi olla vielä kannattavaa, mutta ei ehkä enää tulevaisuudessa”, Lintula sanoo.

ONNEKSI A-LEHDISSÄ on nyt tekemisen meininki. Tai ”tosi hyvä” meininki, kuten Lintula vilpittömästi sanoo.

On tehty paljon ”tosi hyviä” rekrytointeja ja ”tosi hyvä” strategia, joka on kommunikoitu ”tosi selkeästi”. Työntekijöiden intoa oppia uutta arvostetaan ”tosi paljon”.

”Olemme yhtiönä nyt tosi mielenkiintoisessa paikassa.”

Uuden oppimisen tueksi aloitettiin viime vuonna esimerkiksi Digipiirin toiminta. Se on talon henkilökunnan oma Facebook-ryhmä, jossa kuka tahansa voi yli toimintusrajojen jakaa pieniä huomioita tai vinkkejä siitä, miten vaikka *The*

New York Times on kasvattanut digitilaajiensa määrää tai miten Youtuben algoritmi toimii.

Kuukausittain Digipiiri kokoontuu aamutapaamiseen, ja nyt toimintaa on muunnettu myös pienryhmäkoulutuksiksi.

Kehitykseen ja kokeiluihin on varaa, koska A-lehtien talous on kunnossa: sekä koko konsernin että lehhtiiketoiminnan liikevaihto kasvoi viime vuonna, liikevoitot tuplaantuivat ja omavaraisuusaste kasvoi.

Virkeyden salaisuus on Lintulan mukaan strategia. Se antaa nuorten medioille mandaatin kokeilla ja kehittää uusia kerronnan keinoja. Siksi hänetkin nostettiin johtoryhmään.

Nuorten medioiden strategia painottaa myös rohkeutta. Toistaiseksi ei ole tullut vastaan kokeilua, johon Lintula ei olisi saanut lupaa ryhtyä, vaikka tekemisen pitääkin olla tavoitteellista.

”Siinä pitää olla jollain tavalla mietitty se, millaista ansaintaa siihen voisi liittyä. Ei ole itseisarvo, että keksitään jotain uutta”, Lintula toteaa.

LINTULAN JOHTORYHMÄPAIKAN syynä lienee myös se, että teinikohderyhmä kiinnostaa aiempaa enemmän.

”Ennen teinitytöllä ei ollut lainkaan valtaa. Nyt hänellä voi olla 300 000 seuraajaa Youtubessa. Yhtäkkiä se ei ole enää hömpsötystä”, Lintula sanoo.

Alkuvuosinaan *Demissä* hän saattoi joutua perustelevaan myös kollegoille, miksei hae töihin johonkin vakavammin otettavaan mediaan.

”Oma uskottavuus ei ole aina ollut ihan huipussaan.”

Hän muistelee esimerkiksi 2010-luvun taitteessa pohtineensa eräissä mediaseminaarissa ääneen, kuinka hurjaa on, kun kansainväliset some-alustat nakertavat median ansaintamalleja ja uudet innovaatiot tulevat alan ulkopuolelta.

”Siellä heräsi vastalauseita, että hei ihan oikeasti, joku Facebook – nyt puhutaan kuitenkin isoista mediayhtiöistä”, Lintula kertoo.

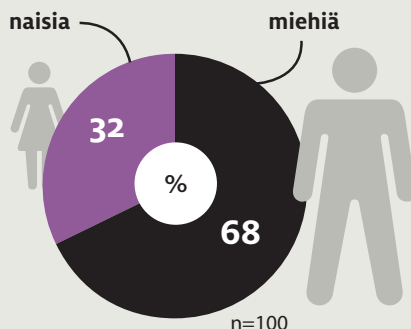
”Muistan miettineeni, että olinkohan liian karkäs, että ehkä tämä ei nyt liittynyt tarpeeksi media-alaan. Sitten olen miettinyt, että kyllä se kuitenkin liittyi”, Lintula nauraa.

SIIHEN KILPISTYY Lintulan nykyisen työn haaste: mikä liittyy tarpeeksi media-alaan? Mikä on journalismin tehtävä ja mikä ylipääntään journalismia?

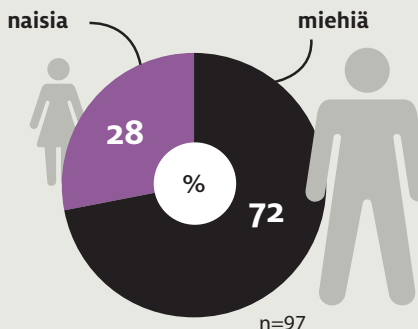
Kannattaako mediatalon panostaa chatfictioniin? Onko ääniviesteihin perustuva, kuratoitu Whatsapp-keskusteluryhmä, josta *Demi* taannoin kokeili, journalismia?

Ketkä johtavat mediataloja?

Mediayhtiöiden johtoryhmät

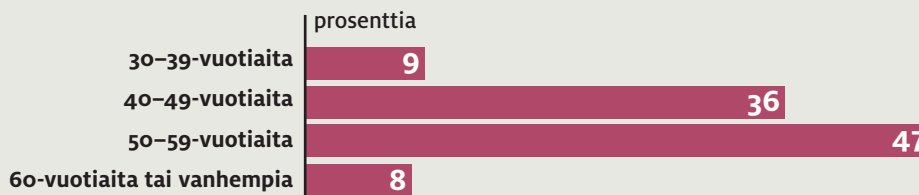

Mediayhtiöiden hallitukset

A-lehtien ja HSS Median johtoryhmissä on naisemmistö, Ilkan johtoryhmässä suhteet ovat tasan. Hallituksissa on kaikissa miesemmistö.

Johtoryhmien ikäjakauma

Tiedot kerättiin 15 mediayhtiöstä 6.–23. huhtikuuta. Mukana ovat A-lehdet, Alma, HSS Media, Ilkka, Kaakon Viestintä, Kaleva, Keski-Pohjanmaan Kirjapaino, Keskisuomalainen, KSF Media, MTV, Otava, Pohjois-Karjalan Kirjapaino, Sanoma-konserni, Turun Sanomat ja Yle. Koonnut: Marja Honkonen

Ei johtajan tarvitse olla se, joka osaa tehdä kaiken itse.

Mikä on uutistoimittajan rooli, kun kuka tahansa voi tehdä uutisia?

Yksi journalismin rooli voi Lintulan mukaan olla luotettavan ja turvallisen dialogin rakentaminen.

”Teineille sisältö ei ole itseisarvo, vaan se on kommunikoinnin väline. Se ei mene enää niin, että kun luet artikkelin, olet vastaanottanut tiedon ja pidät sen sitten visusti päässäsi. Se on enemmän sosiaalinen prosessi”, Lintula sanoo.

”Omassa työssäni näen, että kohderyhmä on siirtynyt hyvin kahdenkeskiseen viestintään.”

Jotta sinne pääsee mediatalona mukaan, on oltava luova – pohdittava voisiko lukijan kanssa keskustella botti ja miten personoida sisältöjä entistä paremmin.

Yleisö ei ole enää vain tietoa vastaanottavaa massaa, vaan siihen voisi suhtautua enemmän kuin faneihin. Mediayhtiöiden tulisi pyrkiä saamaan brändeilleen faneja, joille sitten rakentaa erilaisia mediatuotteita.

Se on uusi ajatus, joka tarttui maaliskuussa Lintulan matkaan tubettajatapahtuma VidCon Europessa Amsterdamissa.

”Kirjoitin sen heti muistiin. Se kuvastaa jotenkin sitä, millainen aika tämä on.” ●

ANNI LINTULA

● 36-vuotias A-lehtien nuorten medioiden liiketoimintajohtaja.

● Tuli A-lehtiin töihin vuonna 2006 Demin toimittajaksi. Yleni toimitussihteeriksi 2008, toimituspäälliköksi 2010 ja päätoimittajaksi 2012.

● Aloitti vuoden 2017 alussa tyttöjen ja nuorten naisten medioiden liiketoimintavastaavana ja helmikuussa 2018 nuorten medioiden liiketoimintajohtajana. Samalla hän nousi A-lehtien johtoryhmään.

● Valmistunut medianomiksi Laurea-ammattikorkeakoulusta.

● Asuu Helsingin Toukolassa muusikkomiehensä Heikki Puhakaisen ja 5-vuotiaan poikansa Mion kanssa.

● Harrastaa juoksua.

Rakkaat demittäjät. Medialukutaidosta pitäisi puhua Lintulan mielestä uudella tavalla. "Se ei ole enää vain medianlukutaitoa, vaan myös median tuottamisen taitoa." Kohderyhmä on hänelle rakas. "Teinit ovat ihania ja älyttömän fiksuja."

Seitsemän nuorten uutissuosikkia

KALLION LUKION MEDIAOPISKELIJAT, TEKSTI • TUOMAS KÄRKKÄINEN, KUVITUS

Kallion lukion opiskelijat valitsivat seitsemän ikäisilleen tärkeintä uutislähdettä ja analysoivat, miksi juuri niitä suositaan ja mitä niistä oikeasti ajatellaan.

Buzzfeed

1. MIKSI KÄYTETÄÄN? Buzzfeediin mennään, kun oppitunnin aihe ei kiinnosta tai kaivataan ajanvietettä. Monella se on sovelluksena puhelimessa tai kirjanmerkkinä selaimessa. Kun sieltä etsitään uutisia, halutaan tietää **Rihannan** ja **Nick Jonasin** twiiteistä ja muista popkulttuurin skandaaleista.

Kukaan ei käytä Buzzfeedia vakavana uutislähteenä, vaikka vaka-
viakin uutisia sivuilla on. Ylipäätään sivuilla päätyy herkästi teke-
mään lähinnä *Mikä sipuli olet?* -testejä.

2. MIELIKUVAT? BuzzFeed on hauska ja hömpähtävä uutisväline, joka tavoittelee nuoria näitä kiinnostavilla jutuilla. Monesti jutuista jutellaan kavereiden kanssa.

Joidenkin mielestä BuzzFeed on liian vasemmistoliberaali, koska se kritisoi usein republikaaneja ja kirjoittaa feminismistä sekä March for Our Lives ja Black Lives Matter -liikkeistä.

Helsingin Sanomat

1. MIKSI KÄYTETÄÄN? *Hesariin* hakeudutaan, kun halutaan tietää maailman tapahtumista. Sitä luetaan juna- odotellessa ja koulussa tietoa etsiessä. Moni opettaja ohjaa tiedonhakua nimenomaan *Hesarin* suuntaan. Sitä luetaan netistä tai sovelluksesta. Paperilehti on epäkäytännöllinen ja vanhanaikainen.

2. MIELIKUVAT? *Hesaria* pidetään laadukkaana ja monipuolisena. Sisältö mielletään ammattitaitoiseksi. Opettajat käyttävät sitä usein tunneilla, mutta sen laadun kyllä huomaa, kun vertaa uutiskynnystä, kieltä ja esitystapaa muihin. Joskus *Hesarin* lukijaa on voitu pitää koulussa snobina, mutta ei nykyään. Ainoa moite on maksullinen sisältö, mutta moni saa tunnukset koulusta.

Ilta-Sanomat

1. MIKSI KÄYTETÄÄN? *Ilta-Sanomissa* vieraillaan, kun haussa on ei-niin-maailmaa-mullistavia uutisia ja arki kaipaa hengähdystaukoa. Lehden jutuista keskustellaan usein esimerkiksi ruokalassa.

Ajatus on usein vain poiketa sivuilla esimerkiksi Facebookissa vastaan tulleen mainoksen kautta. Klikkiotsikoinnin takia päätyy kuitenkin lukemaan jutun toisensa jälkeen. Aikaa saa kulutettua erityisesti juuri ennen nukkumaanmenoa, jolloin keskittyminen ei enää riitä analyttisiin ja vakaviin aiheisiin.

2. MIELIKUVAT? Informatiivista ja omaa ajattelua herättävää tietoa kevyesti kirjoitettuna ja dramatisoiduilla klikkiotsikoilla tarjottuna. Keveys näkyy jutuissa esimerkiksi retorisinä kysymyksinä, siis-sanan käyttönä ja suurehkona määränä sitaatteja, jotka katkaisevat kerronnan virkistävästi.

Yle

1. MIKSI KÄYTETÄÄN? Ylen uutisia käytetään sekä uutis- että viihdemielessä. Ylen sivuilta haetaan tietoa kouluprojekteihin.

YleX ja Kioski käsittelevät uutisaiheita nuorille suunnatulla tavalla, ja usein se toimii. Aiheissa painottuu viihde, mutta on myös painavia aiheita, kuten seksuaalisuus ja sukupuoli-identiteetti. Aiheita käsitellään ajankohtaisten vaikutusten kuten tubettajien kanssa. Yle tulee usein vastaan Youtubessa ja Twitterissä.

2. MIELIKUVAT? Aikuisten silmissä Yle ja *Hesari* ovat ehkä samantyyliisiä, mutta Yle vetoaa enemmän. Osaa etenkin YleX:n ja Kioskin lähestymistapa myös ärsyttää, koska se tuntuu enemmän kävijälukujen kerjäämiseltä kuin nuorista välittämislä.

Ylen tiedetään olevan valtion omistama, joten monen mielestä se tarjoaa juuri siksi puolueetonta ja luotettavaa tietoa.

Ilta-lehti

1. MIKSI KÄYTETÄÄN? Parissa minuutissa ehtii selata etusivun, jolloin saa hengähdystauon välitunnilla tai bussia odotellessa. *Ilta-lehteä* ei lueta niinkään ”tärkeiden” uutisten takia, vaan monen mielestä parhaita ovat viihdyttävät uutiset, kuten julkisjutut sekä terveyteen ja parisuhteisiin liittyvät jutut.

Useimmat lukevat lehteä äpin kautta. *Ilta-lehden* uutisiin voi törmätä myös Facebookissa. Muissa nuorten käyttämissä sovelluksissa ei *Ilta-lehden* juuri törmää.

2. MIELIKUVAT? Ilta-päivälehdet sekoitetaan keskenään, eikä niissä nähdä merkittäviä eroja. Molemmat mielletään viihdelehdiksi, joiden sivuilla on paljon kevyitä uutisia ja joiden lukeminen ei vaadi aivoilta liikoa. Lehden ärsyttävä puoli ovat klikkiotsikot.

MTV

1. MIKSI KÄYTETÄÄN? Maikkarin uutisissa kiinnostavat pääosin lisätaukset, netti-ilmiöistä kertovat jutut ja muut kevyet aiheet. Sivuille ei yleensä hakeuduta vaan ajaudutaan, kun tuttu jakaa Facebookissa hauskan artikkelin. Muualla somessa Maikkarin uutiset eivät juuri näy – tai jos näkyvät, nostot vaikuttavat keski-ikäisille suunnatuilta.

2. MIELIKUVAT? Maikkari on yhtä kuin hömpähtävät uutiset. Vaikka vakavaakin sisältöä on, mielikuvissa klikkiotsikot hallitsevat: 6 yksinkertaista treeniä, joiden tulokset huomaat nopeasti – nämä voit tehdä vaikka kotiloissa (mtv.fi 7. huhtikuuta 2018).

Kaikki tietävät Maikkarin tekevän myös televisiouutisia, mutta niiden ja Ylen uutisten eroista ei ole vahvaa mielipidettä. Televisiouutisia katsotaan vain silloin, kun vanhempi avaa television juuri oikeaan aikaan.

NÄIN JUTTU SYNTYI

● Helsingiläisen Kallion lukion media-opiskelijat valitsivat keskustellen seitsemän heille ja heidän ikäisilleen tärkeää uutisten ja uutismaisen sisällön lähdeä.

● Lukiolaiset kokosivat kokemuksiaan ja mielikuviaan palveluista. Lisäksi he laajensivat näkökulmaansa kysymällä näkemyksiä muilta lukioikäisiltä nuorilta.

● Jutun tiedot kokosivat Sohella Fadli, Harri Hirvonen, Anna Jyrämä, Salla Järvenpää, Joel Karppinen, Kerttu Koivukoski ja Elina Lahtinen. Opettaja oli Helsingin Sanomien toimittaja Tuomas Kaseva.

Youtube

1. MIKSI KÄYTETÄÄN? Youtubea ei varsinaisesti käytetä uutisten seuraamiseen, mutta esimerkiksi tubettaja **Roni Backin** videoita suuri osa käsittelee ajankohtaisia uutisia mutta viihdeellisesti. Back on viime aikoina puhunut esimerkiksi Facebookin luovuttamista tiedoista ja koripalloilevista roboteista. Osa tubettajan nostamista uutisista käsittelee myös tubetähtien keskinäisiä riitoja ja draamoja.

Tuben trending-osio on tapa löytää ajankohtaisia videoita. Suosituimpien videoiden joukossa on usein uutisia sisältäviä pätkiä.

2. MIELIKUVAT? Tubea ei mielletä uutisvälineeksi. Ronibackeissa kiehtoo se, miten helposti he videoissaan lähestyvät asioita. Sisältö ei laadultaan vedä vertoja Ylälle tai *Hesarille*, mutta ei sen tarvitsekaan. ●

Puolustaja ja ravistelijä

Nuorempana Maria Pettersson ajatteli, että sitten kun hänestä tulee aikuinen, maailman makein duuni voisi olla Journalistin päätoimittaja.

NINA ERHO, TEKSTI • HELI SAARELA, KUVA

Kun Maria Pettersson nimitettiin huhtikuussa Journalistin päätoimittajaksi, sekä hänen että lehden somekanavat tulivat onnitteluja.

Niitä on tietenkin ollut mukava saada, mutta kunnon tulkintaa siitä, mikä journalisteja valinnassa niin ilahdutti, Petterssonilta on vaikea lypsää.

”Voi olla, että vaan ne, jotka ilahtuivat, laittoivat viestiä. Muut oli hiljaa tai känisi jossain omassa piirissään.”

”Kauhee kysymys, eihän tollaseen voi vastata. Koska sama olisi voinut tapahtua, jos siihen olisi valittu joku toinen.”

TOTTA KAI PETERSSON tietää olevansa taitava journalisti ja hahmo, jolta on kokemuksen, näyttöjen ja imagon valossa lupa odottaa paljon.

Hän on ollut Ylioppilaslehden ja City-lehden päätoimittaja, Helsingin Sanomien tuottaja ja toimittaja, tehnyt omaa ohjelmaa Yle Puheessa ja työskennellyt Brysselissä europarlamentaarikon avustajana.

Hän on ajatuksekas ja selkeä kirjoittaja, jonka kolumneja jaetaan ja jonka jutut muistetaan, etunenässä se maahanmuuton vastustajia edelleen suututtava reportaasi Malmöstä vuodelta 2015. Hän osaa kieliä, tuntee kulttuuria ja nyt myös poliittisia piirejä.

Silti hänen puheensa intohimosta mediaan ja kiinnostuksesta maailmaan lupaavat, että vaikeus vastata kysymykseen johtuu muustakin kuin viisaasta vaatimattomuudesta.

Kuulostaa siltä, että Pettersson tekee enemmän asioita, jotka tuntuvat tärkeiltä, makeilta, luontaisilta ja oikeilta kuin asioita, joista voi saada suitsutusta.

KUTEN MERKITTÄVIIN tehtäviin valituilla usein, myös Petterssonilla on muisto aiemmasta toiveestaan päästä tehtävään. Hän muistaa sanoneensa Ylioppilaslehden päätoimittajana, että ehkä sitten, kun olen iso ja aikuinen,

maailman makein duuni voisi olla Journalistin päätoimittaja.

Tärkeä syy hakea tehtävään nyt oli, että journalismi elää niin kiinnostavia aikoja. Journalisti on aitiopaikka seurata kehitystä ja ennen muuta vaikuttaa siihen. Jotta se onnistuu, ainakin osassa lehden jutuista kannattaa muistaa myös median kuluttajat.

”On bullshittiä, että mediajutut kiinnostavat vain toimittajia. Sen osoittavat Ylen ja Hesarin asiat, jotka ovat olleet luetuimpia kaikissa lehdissä.”

”Kuinka tärkeänä pidämme sitä, että kaikesta voi kirjoittaa? Uskallammeko ravistella yhteiskuntarauhaa?”

Vaikka vihaiset vaikuttajat ovat soitelleet toimituksiin maailman sivu, juuri nyt journalismia kolhitaan joka suunnasta. Vastalääkkeeksi Pettersson haluaa kertoa, mitä suomalaisessa journalismissa tehdään hyvin ja taistella systemaattisesti toimittajiin kohdistuvia vaikutusyrityksiä vastaan.

Silti kommentoida pitää myös sitä, missä journalisteilla on parannettavaa.

”Mitä menee läpi sukkana esimerkiksi yrityksiltä ja poliisilta? Kuinka tärkeänä pidämme sitä, että kaikesta voi kirjoittaa? Uskallammeko ravistella yhteiskuntarauhaa? Kerrommeko vaikutusyrityksistä?”

Kyse on ammatillisesta itsekkyydestä.

”Kun kirjoittaa jostain eri tavalla kuin joku haluaisi, myös kuraat tulee niskaan ja se pitää pystyä ottamaan vastaan.”

JOS PETERSSON OLISI jättänyt hakupaperinsa Journalistiin postittamatta, syy olisi ollut pää-

toimittajuuden ja liiton viestinnän johtamisen yhdistelmä. Viestintä sinänsä ei kauhistuta, eikä hän usko ristiriitoihin Journalistin ja liiton viestinnän tavoitteiden välillä.

”Mutta pelkästään päätoimittajan duuni on vaativa. Silti se, että työ ei tule olemaan helppoa, ei ole syy olla hakematta.”

Petterssonin mielestä liitto on puolustanut journalisteja ja sananvapautta johdonmukaisesti, mutta reagointi saisi olla vielä nopeampaa ja pelottomampaa, koska ”kuka muu muka”.

Päätoimittajan työn ydintä on, että lehti tulee ulos ja on hyvä – ja se tapahtuu vain, jos toimituksella on olosuhteet, joissa se tuntee saavansa itsestään irti parasta.

Hyvä lehti pystyy taustoittamaan keskusteluja ja avaamaan uusia siittä, ”mitä meidän duuni on, mitä se voisi olla, keitä me ollaan, mitä me voidaan oppia itsestämme ja työstämme, mihin journalismia kannattaisi viedä ja miten sijoittuvat journalismin ja viestinnän palikat”.

Eri jäsenryhmien koskettaminen yhdellä lehdellä ei ole ongelma.

”Kaikkia yhdistää rakkaus tietoon ja tiedonvälitykseen. Kaikkia kiinnostaa alan nykyisyys ja tulevaisuus. Ja kun tehdään vähän spesifimpää, kyllä esimerkiksi se, miten friikuilla menee, liittyy koko alaan.”

NYKYISELLÄ JOURNALISTILLA on parannettavaa isojen kehityskulkujen seuraamisessa, ja tarkempaa syyniä kaipaavat myös tavat, joilla asioita mediassa käsitellään.

”Miksi yhtäkkiä kaikki puhuvat fake newseista tai suvakeista? Kuka tuo suomalaiseseen mediaan diskurssin, että lakot ovat perseestä?”

Sen ymmärtäminen, mitä sanat tekevät ja miten tieto koostetaan, on journalistien työn ytimessä.

”Olemme todellisuuden rakentajia, joten meidän täytyy tietää, miten se tehdään ja miksi. Siihen nähden sitä pohditaan missään toimituksissa aika vähän.” ●

MARIA PETTERSSON

● 33-vuotias Journalistin tuleva päätoimittaja. Aloittaa päivittäisen työn toimituksessa kesäkuussa.

● Työskennellyt vuoden 2016 alusta Brysselissä europarlamentaarikko Miapetra Kumpula-Natrin (sd.) avustajana.

● Työskennellyt myös media-yrittäjänä, Helsingin Sanomien tuottajana ja toimittajana, City-lehden päätoimittajana ja toimittajana sekä Ylioppilaslehtien päätoimittajana. Tehnyt Yle Puheeseen omaa radio-ohjelmaa. Käsikirjoittanut Uutisraporttia.

● Harrastaa muun muassa partiota, roolipelejä ja pieniä slaavilaisia kieliä.

● Mikä teki sinusta sinut? "Kotoa tulee uteliaisuus ja rakkaus tietoon. Matkustan paljon. Taide ja kulttuuri avertavat ajatuksia. Tasa-arvoasiat ovat kiinnostaneet aina."

● Uusia tietoja sinusta? "On ihana tavata ihmisiä, mutta mussa on myös erakkopuoli. Huumorini on hyvin, hyvin mustaa."

Kohta alkaa. Maria Petterssonin ensimmäinen "treenipäivä" Journalistissa on toukokuussa, ja se on painopäivä. "Odotan, että siellä on hyvällä tavalla kaos ja kiire niin kuin niinä päivinä aina on. Tykkään tekemisen mielekkästä."

Poddjakt. Poddar av folket för folket. Har du det som krävs? Strategichefen Alex Fager vid Svenska Yle letar efter nya poddidéer.

På jakt efter podd-diamanter

MAGNUS LONDEN, TEXT • KARL VILHJÄLMSSON, FOTO

Yngre lyssnare vill inte sitta vid en stationär radioapparat och vänta på bra innehåll. Okej, det är ingen nyhet. Nyheten är att Svenska Yle nu aktivt öppnat sig utåt och den vägen försöker hitta morgondagens poddstjärnor.

Det är lugna puckar i Yles korridorer denna måndagsmorgon. Enstaka public service tjänare hälsar förstrött på varandra, en caféanställd sorterar matbrickor, en hiss bryter tystnaden med ett dubbelpling. Men **Alex Fagers** smarttelefon bränner redan i handen – det är många som vill nå Svenska Yles strategichef.

Är man strateg ska man förstås syssla med strategi. Vad är det då statistiken säger om radiolyssnandet i dagens Svenskfinland?

För det första att Yle Vega har trogna lyssnare. Att kanalen inte tappar. Enligt Fager visar siffrorna

för 2017 att Vega nu når 56 procent av finlandssvenskarna, och att man bland 35–44-åringar rentav kan skönja en liten ökning under de senaste tre åren.

MEN I DAG ska vi inte tala om det som funkar, utan om det som kräver strategi och åtgärder. Med andra ord: De ungas lyssnande på radio, eller audio som alla på Yle numera föredrar att kalla det. I begreppet audio ingår nämligen även poddar – och det är poddar som är framtiden.

”För tre år sedan började vi märka att lyssnandet i yngre målgrupper minskar. Så i fjol sparkade vi gång stora maskineriet för att satsa mera på poddar”, säger Fager.

Kanske man kunde säga bättre sent än aldrig, men det beror förstås på perspektivet. I USA och Sverige har poddar trendat högt redan i många år, men i Finland har det gått mycket trögare (se t.ex. *Journalisten* 10/2017).

Hur som helst. Nu satsar Svenska Yle hårt, och det bevisas av tidigare poddserier som *Knapphandlarens hämnd* av **Ann-Catrin Granroth** liksom **Anne Hietanens** färskaste *Behandlingshemmet*, bägge två genomarbetade storsatsningar.

I februari lanserade Svenska Yle dessutom en ny sportpodd med **Antti Koivukangas** och **Christian Vuojärvi** och i april sparkades *Besser & Wissner* igång med **Marcus Rosenlund** och **Patrik Schauman** vid

Vi vet alla att folk inte längre läser tv-tablån, inom radio sker nu en likadan utveckling.

Alex Fager,
Strategichef, Svenska Yle

mikrofonerna. Gemensamt för alla dessa och några till är att de görs av anställda på Svenska Yle.

Men nu höjs blicken också utanför Böle.

I SLUTET AV MARS skrev Svenska Yle nämligen ett upprop till allmänheten under rubriken "Poddlabbet – Gör en podcast för oss!"

Alla som älskar poddar och som ruvar på en poddidé uppmanades göra en kort pilotversion utifrån sin idé. Deadlinen var 24 april och **Eva Frantz** var kontaktpersonen utåt. Hon är nöjd med responsen.

"Vi fick hela sextio riktigt intressanta förslag, och min spontana bedömning är att vi kommer att kunna göra poddar av åtminstone några av dem", säger Frantz.

Idén att vända sig till allmänheten för att hitta "den nästa succépodcasten" föddes av en slump samtidigt på både Radio Extrem och Vega, så man gjorde gemensam sak. De yngsta som skickat in pilotversioner är i tonåren medan de äldsta är kring femtio.

I uppropet talas det rätt vagt om den ekonomiska ersättningen: "du får givetvis betalt i proportion till hur lång tid det tar att göra ett avsnitt", heter det.

Men enligt Frantz har ingen ställt ytterligare frågor om ersättningen och Alex Fager är inte heller orolig:

"Tiden det tar att göra en podd är det enda vi kan förhålla oss till, och vi följer förstas alla avtal som finns, till exempel Yhtyneet-avtalet för frilansare."

Och han är noga med att påpeka med att Svenska Yle inte vill skapa gratisinnehåll, utan tvärtom vill hitta "oslipade diamanter" som ska få skälig ersättning för sitt arbete.

Ingen ska heller oroa sig, säger Fager, för att Yle skulle låta sig inspireras av unika idéer från allmänheten och sedan kopiera konceptet för eget bruk:

"Vi är inte i idéstjärlarbusinessen, ingen behöver vara rädd för det".

DET ÄR INTE BARA till allmänheten man vänder sig till. Skådespelaren **Riko Eklundhs** fyrdelade serie om inbördeskriget, *Hungervalsen*, vin-

tern 2018 var kanske redan en antydning om vad som komma skall. Sommaren 2018 bjuder nämligen Svenska Yle på en intervjuiserie med journalisten **Paula Salovaara** som programvärd samt programserien *De finlandssvenska budorden* med **Jens Berg**, *Hufvudstadsbladets* förre chefredaktör, som redaktör. Bägge både som poddar och på radio. Och i maj arrangerar Svenska Yle dessutom en extern pitch för produktionsbolag för att hitta nya poddar.

Vidare ska Yle Vega, för att få volym i poddutbudet, lansera etablerade pratprogram såsom till exempel *Dokumenterat* uttryckligen som poddar.

Parallellt med Svenska Yles fokus på poddar har Yle Vega, radiokanalen, i allt högre grad övergivit den klassiska programradion där ett visst program sänds ett visst klockslag.

"För den som vill ha koncentrerat prat är programradio en dålig kompromiss, det kan vara djupgående men inte mitt i prick. On demand kan däremot ge exakt det lyssnaren vill ha. Samtidigt blir radio mer och mer ett sällskap som inte hela tiden kräver aktivt lyssnande. Vi vet alla att folk inte längre läser tv-tablån, inom radio sker nu en likadan utveckling."

Medan radion förr kunde fungera som "folkbildande" det vill säga i klarspråk att lyssnaren lärde sig och fick aha-upplevelser bara genom att lyssna utmed dagen, går framtiden ut på att lyssnaren väljer vad hen vill bli bildad om genom att välja och vraka bland poddutbudet.

"Valet görs i on demand-världen. Du kan välja det du vill ha: lättare lyssning eller tyngre lyssning", förklarar Fager.

SOM ETT LED i den kampanjen, och kanske som en reaktion på hur svårnavigerbart Arenan kan vara, öppnade Svenska Yle en särskild sida för samtalspoddar i januari.

Ändå kommer man inte ifrån att lyssnarskaran på Svenska Yles poddar på Arenan är begränsad. Det är visserligen svårt att se hela sanningen eftersom några av poddar-

na finns tillgängliga även på andra plattformar (Itunes, Soundcloud). Men faktum kvarstår: förutom *Ted&Kaj* har nästan alla finlands-svenska poddar (förutom till exempel vissa sommarprat) på Arenan under tusen lyssnare per avsnitt.

Enligt Arenans offentliga statistik har många bara några hundra eller ännu färre lyssnare. Det är svagt om man tänker på att gammaldagsradio, Yle Vega, fortfarande kan toppa med kring 40 000 lyssnare vardagsmorgnar och att Finpanels statistik visar att över 100 000 finländska lyssnare ger Vega minst en kvart per standarddag.

Alex Fager påpekar ändå att audio på Arenan har ökat med tvåhundra procent på tre år, att trenden är tydlig: Poddar blir populärare. Frågan är bara om det är ekonomiskt hållbart att producera påkostade program för i värsta fall några hundra lyssnare och därför sänds i praktiken alla poddar också som program på Yle Vega.

"Principen är ändå podden först. En podd har ett speciellt tilltal, du är på tumanhand med den enskilda lyssnaren, där finns inga puffövergångar, det är rakt på sak", förklarar Fager.

Poddar förväntas snart bli en seriös affärsverksamhet också i Finland, och även om Yle inte är en affärsverksamhet är Fager fast övertygad om riktningen:

"Svenska Yle ska vara en stark aktör med podcastar för finlands-svenskar på deras modersmål". ●

LINA LAURENT • lina.laurent@vintermedia.fi SKRIBENTEN ÄR FRILANSJOURNALIST FRÅN HELSINGFORS OCH KURU.

Dags att vakna till digitalt självförsvar

Lämnar du dörren olåst när du går hemifrån? Eller cykeln olåst mitt i centrum?

Freja Wedenborgs frågor berör något i mitt inre och jag kanske inbillar mig men visst känns det som om också en del kolleger i bänkraderna framför och bakom också skruvar på sig lite obekvämt.

Temat är digitalt självförsvar och platsen grävkonferensen Tutki i Helsingfors. Tillsammans med programmeraren och utbildaren **Aslak Ransby** berättar Freja Wedenborg, journalist, utbildare och författare till boken *Cryptoguide for journalists*, hur journalister kan bli bättre på datasäkerhet, både för sin egen och för sina potentiella källors skull.

EGENTLIGEN BORDE det här inte vara några nyheter. Det är inte första gången jag påminns om bra lösenord, kryptering, säkra sätt att kommunicera med mera. Också tidningen *Journalisten* har lyft fram frågan tidigare. Men ändå känner jag hur skammen sköljer över mig.

Ja, jag har delvis använt samma lösenord i flera olika webbtjänster.

Nej, varken min externa hårdsdiska eller telefon är krypterad.

Min bärbara dator har egentligen inget lösenord alls.

Ja, jag har kontaktat källor på Messenger.

Men nej. Jag lämnar aldrig dörren eller cykeln olåsta. Tvärtom – min kära cykel låser jag alltid fast i någon stabil konstruktion med minst ett starkt U-lås, ibland också med en extra vajer.

JAG HAR i flera års tid försummat datasäkerheten trots att jag innerst inne vetat vad som borde göras. Det är lite som med besluten att införa en mer hälsosam livsstil: från och med i morgon ska jag gå och lägga mig tidigare, äta mindre socker, träna mer och öva upp min rörlighet – kanske börja med yoga, eller pilates.

”Jag har i flera års tid försummat datasäkerheten trots att jag innerst inne vetat vad som borde göras.”

Skillnaden är att valet att leva eller inte leva mer hälsosamt främst påverkar mig själv medan slarv i datasäkerheten kan drabba dem jag är i kontakt med professionellt. I värsta fall kan en källa råka riktigt illa ut. Bara att ha haft kontakt med en journalist kan vara ödesdigert för visselblåsare, i vissa länder kan det till och med leda till döden.

Det fina med Wedenborgs och Ransbys föreläsning var att syftet trots allt inte var att få journalisterna att känna sig som dåliga människor utan att hjälpa oss att bli bättre.

När det kommer till kritan är det egentligen ganska lätt att ta de första stegen: Kryptera dina arbetsredskap och skapa starka lösenord (använd bland annat en lösenordstjänst för att inte behöva skapa 50 olika lösenord). Det är också bra att installera Signal och fundera på vilka säkerhetsrisker du egentligen möter.

ETT AV KÄRNBUDSKAPEN i föreläsningen var att vi ska stärka datasäkerheten innan vi verkligen behöver den – då är det antagligen för sent. Du som jobbar på en redaktion kan ta upp detta med dina kolleger och framför allt med it-avdelningen – datasäkerhet är en kollektiv gärning.

Jobbar du i en grupp spelar det ingen roll hur noga du själv är om de andra inte följer samma rutiner. Inga lösenord i världen hjälper heller om du på tåget eller på ditt favoritkafé lämnar din dator eller telefon framme och öppen när du går på toaletten.

Och nej. Jag har inte börjat med pilates men nog krypterat min hårdsdiska.

VILL DU VETA MER? LÄS WEDENBORGS OCH RANSBYS TIPS PÅ CRYPTOGUIDE.DK

YLES INLOGGNINGSKRAV MINSKAR KOMMENTARSFLÖDET

Den sista inloggningsfria bastionen för webbkomentarer på svenska i Finland har fallit. I slutet av april införde Svenska Yle ett krav på att alla som vill kommentera på webbplatsen måste logga in sig med sitt Yle-konto.

”Alla mediehus brottas med samma frågor om registrering och betalning. Svenska Yle har hittills varit ett undantag, men mängden av kommentarer hade ökat till en sådan omfattning att vi var tvungna att agera. Vi hade kommit till vägs ände”, förklarar **Jonas Jungar**, chef för kvalitetskontroll och publikdialog på Svenska Yle.

Den andra huvudorsaken till reformen är, enligt Jungar, att Yle vill skapa en starkare relation till sin publik.

”Det har vi hittills inte lyckats så bra som vi önskat, men Yle-kontot ger nya möjligheter att servera relevant innehåll till vår publik.”

Jungar räknar med att flödet av kommentarer kommer att minska i och med registreringskravet.

”Ja i början, men när folk inser att det inte är något märkvärdigt kommer det att öka igen.”

KRAVET PÅ INLOGGNING betyder dock inte att flitiga anonyma finlands-svenska debattkändisar, alternativt troll, kommer att försvinna. De kan fortsättningsvis kommentera under sina signaturer som de anmält i sina Yle-konton och Svenska Yle fortsätter med samma modereringssystem som tidigare.

”För oss var det aldrig aktuellt att vi skulle börja kräva namn under varje kommentar. Anonymiteten har ett egenvärde, speciellt i Svenskfinland där det råder en risk att åsikter döms utifrån namn, snarare än utifrån sakargument”, anser Jungar.

Han tror inte att debatten skulle bli sakligare om alla var tvungna att publicera sina kommentarer under egna namn.

”Det är en seglivad myt att slopad anonymitet skulle få bort alla osakliga kommentarer. Titta bara på vad folk häver ur sig på sina Facebook-profiler där de inte är anonyma”, säger Jonas Jungar.

Johan Svenlin

etiikka

Tikun nokassa on tukalaa

PETRA PIITULAINEN-RAMSAY, TEKSTI • ANNAKAISA JORMANAINEN, KUVITUS

Kuinka paljon median pitäisi olla vastuussa kritiikin kohteeksi joutuneen henkilön henkisestä jaksamisesta?

Tukholman Kulturhusetin entinen johtaja **Benny Fredriksson** teki itsemurhan maaliskuussa. Fredriksson oli ollut sitä ennen kuukausia mediaryöpytyksen kohteena. Se alkoi, kun *Aftonbladet* julkaisi joulukuussa artikkelin, jossa tuotiin esiin teatterin huono työilmapiiri ja johtamisongelmat.

Ruotsalaisen teatterin uudistajana ja Tukholman kaupunginteatterin johtajana mainetta niittäneellä Fredrikssonilla oli Kulturhusetin ongelmissa huonolla tavalla keskeinen rooli.

”Onko yksittäisen ihmisen lynkkaus oikea tapa hoitaa työpaikan kipupisteitä?

Ulla Appelsin, päätoimittaja, *Ilta-Sanomat*

Fredrikssonin kuoleman jälkeen Ruotsissa alkoi syyllisyyskeskustelu, jossa median vastuu nousi keskeisenä tekijänä esiin. Joissakin kannanotoissa mietittiin, onko #metoo mennyt liian pitkälle.

Fredrikssonin kohdalla kyse ei ollut seksuaalisesta häirinnästä. ”Julaisuudesta sellainen kuva saattoi tulla, vaikka vain hänen johtamistapaansa kritisoitiin”, toteaa Oulun yliopiston tutkijatorni ja Viestinnän eettisen neuvottelukunnan puheenjohtaja **Henrik Rydenfelt**.

Myös Suomessa media on nostanut esiin kulttuurialan johtamiseen liittyviä epäkohtia. Esimerkiksi Kansallisbaletin johtaja **Kenneth Greve** vapautettiin tehtävistään epäasiallisen käytöksen vuoksi.

”Asioita on hankala tuoda esiin selittelemättä, mutta kyllä Fredriksson ja muut ovat jollain tavalla aikansa uhreja. Maailma muuttui, ja he eivät pysyneet siinä perässä, vaikka olis pitänyt”, Rydenfelt pohtii.

AFTONBLADET SEISOO ratkaisujensa takana. Lehden kulttuuritoimituksen esimies **Åsa Linderborg** avasi niiden taustoja kommentissaan maaliskuussa.

Syksy 2017 oli Linderborgin mukaan poikkeuksellinen. Hän kuvailee tilannetta nyt jälkepäin groteskiksi symbioosiksi, jossa sosiaalinen media ja perinteinen media ruokkivat toisiaan. Linderborgin mielestä jokaisen tiedotusvälineen pitäisi ottaa vastuu tapahtuneesta, eikä osoittaa yhtä sormella ja todeta, että nuo aloitivat sen.

Myös etiikan tutkija Rydenfelt on pohtinut sosiaalisen median

osuutta perinteisen median uutisoinnissa. Hän on nähnyt uutisia, joissa kerrotaan somekeskustelusta, jossa on käsitelty jonkun henkilön tekemisiä. Suuri osa jutun sisällöstä on saattanut koostua esimerkiksi keskusteluun liittyvistä twiiteistä.

”Näin syytös tulee samanlaisena juttuun, vaikka siinä ei otettaisi suoraan kantaa, että näin on tapahtunut.”

KUN IHMINEN otetaan tikun nokkaan, olisi Rydenfeltin mielestä hyvä perustella selkeästi miksi, ettei ainoaksi mielikuvaksi jää, että kyse on vain yhden henkilön törppöydestä.

”Kyse on usein yleisistä rakenteista, jotka eivät ole kestäviä ja niiden tulisi muuttua. Siinä mielessä pitäisi tuoda kontekstia esille, muuten juttu on vain juoruilua yhdestä ihmisestä ja se jää pelotevaikutuksen tasolle.”

Asiaan otti 25. maaliskuuta kantaa myös *Ilta-Sanomien* päätoimittaja **Ulla Appelsin**:

”- olisi väärin olla pysähtymättä edes hetkeksi miettimään, oliko

nostettu kohu hänen kohdallaan kohtuuttoman suuri. Onko yksittäisen ihmisen lynkkaus oikea tapa hoitaa työpaikan kipupisteitä?” Appelsin kysyi.

Aftonbladetille useiden kymmenien ihmisten vahvistus oli riittävä varmistus, että käsissä oli yhteiskunnallisesti merkittävä asia, josta yleisöllä oli oikeus tietää.

JSN:N PUHEENJOHTAJAN Elina Grundströmin mukaan Suomessa tiedotusvälineet ovat olleet yleisesti hyvin pidättyviä henkilön tunnistamiseen johtavien tietojen julkaisemisessa. Se kertoo hänen mielestään siitä, että tiedotusvälineet ovat pyrkineet varmistamaan tietojen julkaisulle hyvät perusteet.

”Aika usein sekoitetaan some-yrskyt siihen, mitä tiedotusvälineet ovat oikeasti julkaisseet”, Grundström muistuttaa. ●

● TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI KÄSITTELEE JOURNALISTIN OHJEITA JA MUITA AMMATTIETIIKKAAAN LIITTYVIÄ KYSYMYKSIÄ.

anna hyvän kiertää

ARJA PAANANEN, 51

● Työskennellyt *Ilta-Sanomissa* kesästä 1994 alkaen.

● Raportoi Neuvostoliiton romahduksesta Keski-Suomalaisen ja *Iltalehden* kirjeenvaihtajana Moskovassa 1990–93. Asunut, työskennellyt ja opiskellut Venäjällä eri jaksoissa yli kymmenen vuotta.

● Bonnierin Suuri journalistipalkinto vuoden 2011 valelääkäripaljustuksesta ja vuoden 2007 Titanic-paljustuksesta.

● TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI PYYTÄÄ ILMIAMTAMAAN LOISTAVIA ALAN TUOTOKSIA. VIESTIÄ VIE SEURAAVAKSI ETEENPÄIN SE, JONKA TYÖ ESITELLÄÄN PALSTALLA.

Uutisissa kiinni. Arja Paananen kuulee usein kysymyksen, miksi Venäjä-jutut ovat niin kielteisiä. ”Mukaviakin juttuja olisi kiva tehdä, mutta uutislehdessä mennään uutiset edellä, ja ne ovat usein negatiivisia. Aina välillä ajattelen, että nyt teen kivan repparin tuosta, mutta sitten tulee taas joku kova uutinen, johon pitää tarttua.”

SEIJA VAAHERKUMMUN VALINTA

Ylen ajankohtaistoimittaja **Seija Vaahekumpu** valitsi esitettäväksi *Ilta-Sanomien* erikoistoimittajan **Arja Paanasen** 19. maaliskuuta julkaistun jutun *Korruptio, sananvapaus, terrorismi*:

”Paananen on syvällisesti perehtynyt Venäjään, sen politiikkaan ja maan erityispiirteisiin. Hänen juttunsa herättävät aina ajatuksia, ja erityisesti nautin siitä, kuinka vaivattoman oloisesti hän käsittelee Venäjän lähihistorian tapahtumia syineen ja seurauksineen.

Pidin kovasti esimerkiksi Venäjän presidentinvaalien aikaan tehdystä kokonaisuudesta, jossa hän kävi läpi asioita, jotka ovat Putinin valtakaudella toteutuneet tai jääneet toteutumatta. Paanasen juttuja seuraamalla pysyy hyvin perillä Venäjän liikkeistä.”

Venäjä perspektiivissä

NINA ERHO, TEKSTI • SAMPO KORHONEN, KUVA

”Kun taannoin törmäsin vuonna 2000 kirjoittamaani juttuun siitä, millainen vallanpitäjä **Vladimir Putinista** tulee, olin yllättynyt, että lähes kaikki venäläisistä lehdistä silloin keräämäni ennustukset olivat toteutuneet”, sanoo *Ilta-Sanomien* Venäjän erikoistoimittaja **Arja Paananen**.

”Oikeaan osuivat sekä Putinin kannattajat että vastustajat. Kaikki merkit nykyisestä olivat jo silloin olemassa, jos niitä olisi haluttu uskoa. Mutta lännessä ja Suomessa oli vielä pitkään sellainen poliitikkojen jargon, että Venäjä etenee kohti demokratiaa, ja pienet takapakit pitää ymmärtää.

Vuoden 2000 juttuni julkaistiin Venäjän maaliskuun presidentinvaalien alla uudestaan. Vaaliviikonlopuksi tein uuden jutun, jossa analysoin ennustusten toteutumista. Siinä otin vapauden olla itse asiantuntijan roolissa enkä haastatellut ketään tutkijaa. Vaikka en vieläkaan tykkää siitä, että toimittaja itse on liikaa stara, oma analyysi on silloin tällöin paikallaan.

Kirjoitin jutun yhden työpäivän aikana, ja vaikka yritin tiivistää, siinä oli prinssiin mah-

duttamista. Välillä vitsailen toimituksessa, että tehdäänkö taas juttu ’Venäjä eilen, tänään ja huomenna’. Vakavasti puhuen yritän muistaa, että vaikka tarkka pitää olla, kaikkia nyansseja ei yhteen juttuun saa. Jutut täydentyvät seuraavilla.

Kun mietin Putinin valtaan tuloa ja **Jeltsinin** aikaa, kehitys on ollut meidän arvojemme näkökulmasta masentavaa. Neuvostoliiton hajoamisen aikoihin toimittaja saattoi kävellä esimerkiksi kaivoksen tai tehtaan johtajan kabinettiin ja saada haastattelun. Toisinaan avoimuus meni toki överiksi, kun maassa vasta opeteltiin sitä. Esimerkiksi kerran meidät vietin katsomaan aborttia livenä.

Nykyään asenne ulkomaalaisiin toimittajiin on usein se, että olemme jonkun sortin vakoilijoita. Monet haastattelut pitää pyytää virallisesti päätoimittajan allekirjoituksella ja kysymykset lähettää etukäteen. Korkean tason tapaamisissa säädellään, montako kysymystä suomalaiset saavat kysyä, eikä jatkokysymyksiä saa tehdä. Uhkailua tai painostusta en ole kuitenkaan joutunut kokemaan Venäjän viranomaisten taholta.”

Helle paljasti kikkansa, ja vaihtoi duunia

Muutama vuosikymmen sitten Suomi oli maa, jossa silloinen valtakunnansovittelija oli lähettämässä äijäporukalla tasa-arvovaliokunnan erikoistutkijalle nimettömän kikkelikortin. Nyt valtakunnansovittelija kirjoittaa neuvottelukirjan, joka alkaa kymppin tyttöjen ylistyksellä, korostaa avoimen viestinnän tärkeyttä ja päättyy toiveeseen uudenlaisesta sopimuskulttuurista.

Eteenpäin on menty.

Minna Helteen *Järki ja tunteet* -kirjassa on ripaus elämäkertaa, pamflettia ja viestintäopasta, höystettynä esimerkeillä oikeista työmarkkinakähinöistä.

Rivipuurtajan neuvotteluja ajatellen *Järki ja tunteet* ei ole aivan yhtä käytännöllinen kuin luoville aloille räätälöity, viime vuonna julkaistu neuvotteluopas *Artisti maksaa* tai yhtä inspiroiva kuin urafeministiraamattu *Lean in*.

Lopun muistilista on kuitenkin niin väkevää todistusta, että se sopisi toimittajankin

työpisteen seinälle: "Kuuntele, kysy, älä olet mitään" ja "Ole empaattinen ja utelias".

Kirjassaan Helle pitäytyy siinä, miten ratkaisut pitäisi löytää, ei millaisia niiden pitäisi olla.

Vaan ei hätää! Sitä sisältöä lienee luvassa, kun Helle siirtyy kesäkuussa Teknologiateollisuuden työmarkkinajohtajaksi.

Marja Honkonen

Olen aina ajatellut, että Suomessa tarvitaan vahva julkisen palvelun mediatulo ja samanaikaisesti vahva, laadukas kaupallinen media ja kaupallisen median uutistoiminta. Siinä mielessä tarvitsemme tietyillä lailla toisiamme.

Ylen uusi toimitusjohtaja
Merja Ylä-Anttila
Ilta-Sanomissa 18. huhtikuuta

Hyppy taloudellisesti kovia kokeneesta – ja uutistoimintaansa ankarasti kutistaneesta – mediatolasta Yleen luo Ylä-Anttilalle paineet sillanrakentajana kaupallisen ja julkisen puolen viestintän välillä.

Kulttuuritoimituksen esimies
Katarina Baer
Helsingin Sanomissa 18. huhtikuuta

Yle on vetänyt jo vuosia kaupallisesta mediasta toimittajia ja keskihohtoa. Nyt vuorossa on selvästi myös jo ylin taso. Jokisen ja Ylä-Anttilan siirtymiset kertovat ehkä siitä,

että johtavat journalisti näkevät Ylessä olevan selkeästi paremmat toimintamahdollisuudet kuin kaupallisen median yhtiöissä.

Päätoimittaja Pekka Mervola
Keski-Suomalaisessa 17. huhtikuuta

Nämä nimitykset ovat tietyllä tavalla linjassa. Yleen on palattu henkilöitä, jotka ovat suhtautuneet vähintäänkin kriittisesti yhtiön toimintaan.

Tampereen yliopiston dosentti,
mediatutkija Marko Ala-Fossi
Talouselämässä 17. huhtikuuta

Viesti Ylen sisälle näistä molemmista valinnoista on se, että Yle keskittyy jatkossa paremmin perusräisäpäänsä eli yleispalveluväitteensä mukaiseen sisältöön sekä laadukkaaseen ja punnittuun uutisjournalismiin jättäen kiistanalaiset kohuskuupit ja digitaalisten alustojen nopeuskisavoitot entistä vähemmälle.

Päätoimittaja Pasi Koivumaa
Karjalaisessa 19. huhtikuuta

VESA HEIKKINEN vesa.pekka.heikkinen@luukku.com
KIRJOITTAJA ON SUOMEN KIELEN DOSENTTI.

Tee ainakin nämä

Tee ainakin nämä 2 asiaa, ennen kuin jätät työn, jota vihaat (*Ilta-lehti*)
Huolestuttaako Facebookin tiedonkeruu? Asiantuntija: tee nämä neljä säätöä heti omalle tilillesi (Yle)

10 vinkkiä parempiin juhliin – tee ainakin nämä (MTV)

Tiesitkö: Nyt on aika huoltaa huonekasvit – tee ainakin nämä (*Maaseudun Tulevaisuus*)

Teini – tee nämä 14 asiaa ennen kuin lähdet juhlimaan (*Vauva*)

Jumissa? Tee ainakin nämä temput työpäiväsi aikana (*Keski-Suomalainen*)

Asuntomurrot: Tee ainakin nämä varotoimet ennen matkalle lähtöä (*Tekniikka & Talous*)

Jäivätökö juhla järjestelyt viime tippaan? – Tee ainakin nämä! (*Kouvolan Sanomat*)

Tee remonttisopimus kirjallisesti – kirjaa ylös ainakin nämä! (*Etelä-Suomen Sanomat*)

Tee ainakin nämä viisi asiaa, jos haaveilet menestyksestä (*Aamulehti*)

Veroilmoitusta voi jo täyttää – tee edes nämä rahanarvoiset vähennykset (*Ilta-lehti*)

Matkaile vastuullisemmin – tee edes nämä! (*Ilta-Sanomat*)

Tee edes nämä venytykset ennen lentomatkaa (*Me Naiset*)

Autoilija, ottaako selästä? Tee edes nämä (*ET-lehti*)

Oletko turhautunut töissä? Ennen kuin irti-sanoudut tee ainakin nämä (*Keski-Uusimaa*)

Arvon toimittaja, laatiessasi (klikki)otsikoita tee ainakin nämä viisi asiaa, jos haluat ärsyttää meikäläistä:

- 1) Asetu yläpuolelleni.
- 2) Oleta minusta ja muista ihmisistä kaikenlaista.
- 3) Puhuttele minua imperatiivein.
- 4) Anna minulle muodikas kahden, kolmen tai viiden kohdan lista. Joskus kymmenkohtainenkin toimii.
- 5) Käytä ainakin-adverbia. Hätätilanteessa myös edes-adverbi menettelee.

uusiin tehtäviin

KUKA?

Erkki Meriluoto, 37, aloittaa kesäkuun alussa *Seuran* päätoimittajana. Sitä ennen hän on työskennellyt *Ilta-lehdessä* vuodesta 2004, viimeksi julkaisupäällikkönä. Muita toimenkuvia ovat olleet uutispäällikkö, toimittaja ja kuvankäsittelijä.

Kasvattajaseurasta Seuraan

Seuran vetäminen on mielestäsi unelma. Miksi?

Onhan se varmaan kaikilla alalla unelmana päästä vetämään omaa lehteä. Saan tehdä *Ilta-lehdestä* tutuista ”koko Suomen puheenaiheista” vieläkin luetumpia uudessa ympäristössä.

Mitä haasteita näet uudessa työssäsi?

Olen tottunut voimakkaaseen vauhtiin ja kokeilukulttuuriin. Voi olla, että tapa on vähän erilainen *Seurassa*. Vaikka uudistusajatuksia on päässäni paljon, käsijarru on pidettävä päällä, kunnes olen puhunut ihmisten kanssa ja tutustunut toimintaan.

Mitä haluaisit ennen muuta uudistaa?

Seuran sisällöt eivät verkossa välttämättä löydä niin paljon lukijoita kuin ansaitisivat. Jakelun kuntoon saattaminen on yksi teema.

Miten uutismies sopeutuu aikakauslehteen?

Rekryprosessista ja käynnistämisen toimituksessa jäi luonteva ja lämmin fiilis. Myös *Ilta-lehdessä* tehdään muutakin kuin nopeaa verkkoon.

Miten pörssiyrityksen kasvatti sopeutuu perheyhtiöön?

On ollut aivan mahtavaa huomata pienet erot tekemisessä. On hienoa, että firmalla on ihmisomistajat ja -kasvat, että ollaan tunnistettavien henkilöiden palveluksessa.

”Olen nähnyt Kehä Kolmosen ulkopuolistakin elämää.”

Olet toinen *Ilta-lehden* ex-pomo tällä palstalla peräkkäin. Miksi sieltä lähdetään?

Varmaan jokaisella on omat syynsä. Itse olen päässyt *Ilta-lehdessä* tekemään ihan kaikkea. Kun *Seurasta* otettiin yhteyttä, mietin sitä mahdollisuutena uusiutua.

Parhaat ominaisuutesi journalistina?

Kokemus eri toimenkuvista, se auttaa ratkaisemaan ongelmatilanteita. Olen ihan hyvä tarinankertaja ja rohkea kokeilemaan.

Entä esimiehenä?

Helposti lähestyttävyys. Uutisrytmissä olen oppinut

vastaamaan kuin apteekin hyllyltä. Kehitettävää on valmentavassa johtamisessa ja asioiden katsomisessa perspektiivillä.

Mitä sanoit esittäytyessäsi Seuran väelle?

Siellä joku luki kännykästä, että olen ollut nuorena HK Ruokatalossa sahaamassa sian selkärankoja, ja päädyin kertomaan näyistä teurastamossa. Aluksi tietysti esittäydyin ja kerroin työstäni *Ilta-lehdessä*.

Kerrot mielelläsi Urjala-taustasi. Miten synnyinkunta näkyy sinussa?

Olen nähnyt Kehä Kolmosen ulkopuolistakin elämää. Olen tehnyt ”käsillä” töitä ennen lehtimiesuraa.

Miten päädyit journalistiksi?

Opiskelin 2000-luvun alussa liiketaloutta, tietojenkäsittelyä ja hypermediaa. Nokian kriisin myötä alan työpaikat vähenivät. Pääsin Photoshop-taidoillani *Ilta-lehteen* kesäkuuvankäsittelijäksi, ja kirjoitin muutaman uutisjutunkin. Sitten menin tärkein jaloin kysymään **Reijo Ruokaselta** syksyksi uutisvuoroja.

Nina Erho

SATTUU TAPAHTUU

Prototyyppiä testaamassa

Ylä-Savossa kukkii kekseliäisyys. Jos valmista ei ole, tehdään itse.

Vuosia sitten lähdin katsastamaan erästä tällaista tapausta. Paikallinen mies kertoi kehitelleensä kelluvan potkukelkkamallin, josta ehkä jalostuisi merkittävä turvavaruste pilkkijöille. Hän voisi esitellä prototyyppiä käytännössä.

Tapasimme kylän rannassa, ja mies valmis-tautui koeajoon jäälle. Kaavailin mielessäni, kuinka kulkisin mukana, jotta saisin hienoja kuvia alakulmasta lähietäisyydeltä.

Pulmana kuitenkin oli, että olin raskaana ja vatsani oli jo erittäin valtava. En valitettavasti taipuisi minkäänlaiseen alakulmaan. Jäin siis seuraamaan testiajtoa rannalle.

Mies potkitteli eteenpäin. Ja humautti jäihin.

Ottaa napsuttelin kuvia, tästähän saisi vaikka mukavan kuvasarjan, joka havainnollistaisi kulkupelin toimintaa.

Sitten hoksasin: eihän se kellukaan! Keksijä saikkaroi hyhymäisessä vedessä ja näytti sotkeutuvan aika pahasti laitteensa alle.

Hätäännyin. Hukkuukohan se? Nyt on lähdettävä pelastamaan, mutta miten? Joku pitkä karahka ja sillä vetämään? Perään uimaan, mutta miten tällä mahalla? Vaa-puin lähemmäs huhuilemaan kohti avantoa, jossa kävi kova pulikointi.

Huh helpotusta. Mies onnistui kampeamaan itsensä ylös ja rämpi rantaan. Kun kävi selväksi, että hän selviää hengissä, iski seuraava huoli. Kuten jokainen pienen toimituksen työntekijä tietää, resursseja ei ole hukattavaksi. Kaikki kuin kaikki, kyllä siitä juttu pitää syntyä.

Katselin vettä tippuvaa haastateltavaani. Myötätunto voitti. Ei tullut juttua tällä kertaa. Kelluvia potkukelkkoja löytyy nykyisin netistä monta erilaista versiota.

Anni Nieminen

KIRJOITTAJA ON IISALMEN SANOMIEN TUOTTAJA.

KERRO MITÄ SINULLE ON SATTUNUT TYÖTÄ TEHDessä. OTA YHTEYTTÄ TOIMITUKSEEN.

Lukijoiden palveluksessa. Kristian Lindquistin mielestä faktantarkistuksessa tärkeintä on tehdä prosessi läpinäkyväksi. "Yleisön ei tarvitse päätyä samaan johtopäätökseen kuin sinä, mutta heille täytyy antaa työkalut, jotta he voivat muodostaa oman mielipiteensä vaikeista asioista."

Journalismia läpinäkyvästi

PETRA PIITULAINEN-RAMSAY, TEKSTI • JOHANNA HANNO, KUVA

Laaja yleisö tavoitteena motivoi Ruotsin yleisradioyhtiön SVT:n digitaalisen kehittämisen päällikköä Kristian Lindquistiä.

Toimittaja Kristian Lindquistille on aina ollut tärkeää tehdä journalismia verkossa läpinäkyvästi. Lindquistin tiimi *Svenska Dagbladetissa* palkittiin jo vuonna 2009 Ruotsin tutkivan journalismin yhdistyksen Guldspade-palkinnolla kuntatukea saaneiden hankkeiden reaaliaikaisesta tutkimisesta. Kirjoittaessaan kirjaa Lindquist

julkaisi kirjasta blogissaan luvun kerrallaan, jotta lukijat voisivat osallistua sisällön viilaamiseen. *SvD:n* vuosina syntyi myös faktantarkistusprojekti Faktakollen, jossa hän työskenteli tiiviisti.

TUNTUU SIIS luonnolliselta, että Lindquistin nykyinen titteli SVT:n uutisissa on Head of digital development. Yksi kehittämiskohde on selittää ja tehdä yleisölle näkyväksi, miksi on käytetty tiettyjä lähteitä ja asiantuntijoita. Työn alla on myös kehittää tapoja, joilla keskustelua yleisön kanssa voisi käydä Facebookin sijaan omilla alustoilla.

"Kehitämme lisäksi uusia tekstin ja videon formaatteja, jotka soveltuvat paremmin mobiilikäyttöön. Elämme vieläkin vanhan tekemisen perinteen varjossa, vaikka digitaaliset käyttäjät lukevat uutisemme puhelimesta."

Digitaaliseen kehittämiseen kuuluu myös faktantarkistus: SVT:ssä aloitti huhtikuussa uusi faktantarkistustoimitus. Tarkistukset kootaan Sveriges Radion, *Dagens Nyheterin*, *Svenska Dagbladetin* ja SVT:n yhteiselle Faktisk.se-verkkoalustalle.

"Faktantarkistus nyt on hyvin erilaista kuin kahdeksan vuotta sit-

ten, kun aloitin faktantarkistuksien parissa. Silloin tarkistettiin lähinnä sitaatteja poliitikoilta. Nyt täytyy tarkistaa kuvia, videoita ja väitteitä somessa, mikä on hyvin haastavaa metodologisesti."

FAKTANTARKISTUS sulautuu osaksi muuta uutistystä, vaikka sitä varten on palkattu uusia tekijöitä.

SVT:llä on Lindquistin mukaan sama haaste kuin muillakin, eli tarve tavoittaa nuori yleisö paremmin. Vakavasti otettavat uutistoimijat, joilla on kyky tuoda eri näkökulmia esiin ja laajentaa niitä, ovat tässä avainasemassa. ●

kolumni

Vain politiikassa

Toisinaan toivoisi, että poliitikoilta edellytettäisiin parempia retoorikon taitoja, edes viihdemielessä.

Liian usein tuntuu, että samat vanhat selitykset kiertävät poliittisesta hankkeesta toiseen. Eikä niitä selityksiä edes ikinä hyväksyttäisi politiikan ulkopuolella, oikeassa elämässä. Niitä pidetään järkevinä vain silloin, kun poliitikko selittää niillä sitä, miksi jokin poliittinen projekti pitää viedä loppuun.

On pakko tehdä jotain.

Saattaa olla, mutta se ei todista, että olisi järkevää tehdä juuri tämä. Se, että jotain tehdään, ei nimittäin välttämättä vaikuta toivotulla tavalla. Esimerkiksi rasvapalo on

JANNE ZAREFF janne.zareff@yle.fi KIRJOITAJA ON YLEISRADION TOIMITTAJA.

”Ehkä olisi hyvä kysyä useammin myös poliitikoilta: ’mitä sitten?’

varmasti saatava sammumaan nopeasti, mutta veden kaataminen sen päälle on silti todella huono ajatus.

Tästä päätettiin jo aiemmin.

Tämän selityksen suosittu variaatio on ”se on kirjattu hallitusohjelmaan”. Jos ajatus kuitenkin ei ole hyvä, se ei oikeastaan parane sillä, että se on kirjattu muistiin jo aikaa sitten. Talon kantavan seinän pur-

kaminen aiheuttaa samat vahingot, vaikka päätös purkamisesta olisi tehty jo toissa vuonna.

Vastustajat eivät ole esittäneet parempaa suunnitelmaa.

Voi olla ihan järkevää pyytää, ettei takkaa sytytetä bensalla, vaikkei muita sytykkeitä juuri nyt olisikaan käden ulottuvilla. Varsinkin erittäin laajoissa ja monimutkaisissa kysymyksissä on jopa

vähän kohtuutonta odottaa, että kritiikin esittäjällä on samaan hengenvetoon esittää toteutuskelpoinen vaihtoehto.

Tämä on vain osa suuremmasta kokonaisuudesta.

Vaikka vain yksi rengas olisi kulunut sileäksi, se kannattaa vaihtaa. Se, että autossa on kolme muutakin rengasta ja paljon muita osia, ei oikeastaan vaikuta tähän.

Tätä on yritetty tehdä jo hyvin kauan.

Itse olen yrittänyt jo hyvin kauan kirjoittaa käänteentekevästä sukupolviromaanin. Se ei kuitenkaan tarkoita, että minulla olisi nyt käsissäni niin hyvä käsikirjoitus, että se pitää ehdottomasti julkaista. Lopputulos ratkaisee hankkeen mielekkyyden, eikä se, kuinka kauan sen parissa on vietetty aikaa.

On selvää, mikä oikeassa elämässä olisi jatkokeysymys jokaiseen näistä selityksistä. Ehkä samaa olisi hyvä kysyä useammin myös poliitikoilta. Eli ”mitä sitten?”

Ehdota Duodecimin tiedottajapalkinnon saajaa!

Aikakauskirja Duodecimin satavuotisen ilmestymisen kunniaksi perustettiin vuonna 1984 tunnustuspalkinto, jonka tavoitteena on korostaa yleistajuisen lääketieteen viestinnän merkitystä. Palkinnon saajana tulee kyseeseen henkilö tai yhteisö, joka on ansiokkaasti tiedottanut lääketieteestä suurelle yleisölle ja siten edistänyt lääketieteen ymmärrystä ja arvostusta. Vakiintuneen käytännön mukaan palkinto on luovutettu vuorotellen lääketieteen ja viestinnän/journalismin ammattilaiselle tai yhteisölle. Vuonna 2018 palkinto myönnetään viestinnän/journalismin ammattilaiselle tai yhteisölle.

Ehdotukseen tulee liittää perustelut ja tiedot niistä ansioista, joiden nojalla palkintoa ehdotetaan. Palkinnon suuruus vuonna 2018 on 10000 euroa ja se luovutetaan Duodecim-seuran vuosipäivän tilaisuudessa marraskuussa.

Ehdotukset pyydetään lähettämään sähköpostitse liitetiedostoineen osoitteella outi.romero@duodecim.fi **20.6. mennessä.**

Tutustu palkinnon sääntöihin osoitteessa www.duodecim.fi/palkinnot.

Mökki Saimaan rannalta

Etelä-Savon Journalistien virkistysseuran Hurissalon mökit (2 mökkiä Saimaalla) vuokrattavana Journalistiliiton jäsenille.

Hinnat: seuran toimialueella asuvat 190 euroa/vko (ma-su), muut 380 euroa/vko, viikot ennen sesonkia (18.6.–26.8.) ja jälkeen -30%.

Varaukset: 14.5. alkaen seija.k.lipsanen@gmail.com, 040 547 7115

Facebookin Virkistysseura -ryhmästä löytyy lisätietoja.

Etsi Xpertti

ETSII TUTKIJAN JUTTUUSI ILMAN HAKUSANOJA, AVOIN KYSYMYS RIITTÄÄ.

www.etsixpertti.fi

Palveluksessasi yliopistot, tutkimuslaitokset ja

SUOMEN AKATEMIA

Avoin mieli vei ympäri maailman

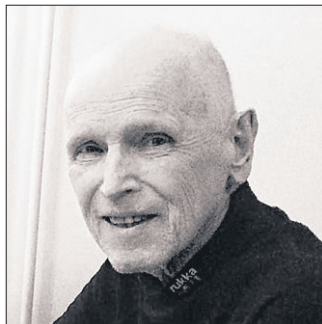
Pitkän linjan toimittaja **Kalle Fröjd** kuoli 5. huhtikuuta Mikkelissä syövän uuvuttamana. Hän syntyi 7. tammikuuta 1940 Iisalmessa.

Kalle Fröjd oli itseoppinut journalisti. Ura alkoi Karkkilassa *Luoteis-Uusimaan* toimittajana vuonna 1962. *Länsi-Savon* toimittajana Mikkelissä Fröjd työskenteli seitsemän vuotta ennen 30-vuotista uraansa Ylen aluetoimituksessa samassa kaupungissa.

Mieleltään Fröjd oli avoin ja halusi tutustua ihmisiin. Moni muistaa hänet tukijana ja opettajana.

Verkostoitujana hän oli mestari. Verkot ulottuivat työttömistä ja maahanmuuttajista tasavallan presidenttiin asti. Vain harva ovi jäi hänelle avautumatta.

Kalle Fröjdin mieli tuotti ideoita pikakiväärin nope-

della. Yleisradio-uransa aikana hän teki paitsi radio-ohjelmia myös tv-dokumentteja sekä Suomesta että ympäri maailman. Viimeinen työtehtävä oli perustaa nettiradio Mikaeli Mikkeliin vuonna 1996.

Kirjoittaminen ei jäänyt eläkepäivinäkään. Kolmen omakustennekirjan lisäksi syntyi mittavasti laulutekstejä ja runoja, viimeiset sairastuvuoteelta.

Utismiehelle sopivasti maallinen kello pysähtyi hetki iltatuutisten päättymisen jälkeen kello 21.03.

Arto Fröjd

KIRJOITTAJA ON KALLE FRÖJDIN POIKA.

Aina oli aikaa kuunnella

Graafinen suunnittelija **Eine Kakkonen** kuoli 10. helmikuuta Helsingissä nopeasti edenneeseen sairauteen. Hän oli syntynyt 12. huhtikuuta 1960 ja kotoisin Nurmekselta.

Kakkonen työskenteli Sanoma Prolla graafisena suunnittelijana. Hän tuli taloon WSOY:n aikana vuonna 2001 ja työskenteli monissa eri tehtävissä, muun muassa markkinoinnin graafikkona ja tuotannossa. Pitkään hän teki myös sisäistä uutislehteä.

Yhteisten asioiden edistäminen oli Kakkoselle tärkeää. Hän osallistui innokkaasti virkistystoimikuntaan ja toimi useamman kauden työsuojeluvaltuutettuna. Toimessaan hän oli aito iloinen itsensä, mutta empaattinen silloin, kun tukea tarvittiin. Hän oli aktiivinen keskustelija, jonka kanssa oli ilo hoitaa ay-asioita.

Kakkosen näki usein vapaa-ajallakin kameran kanssa – etenkin kotikulmilla Käpylässä, jonka paikallislehteä hän avusti. Perhe oli hänelle tärkeä, ja hän puhui äidin ylpeydellä kahdesta aikuisesta tyttärestään.

Eine oli valoisa ja positiivinen kollega, jolla oli aina aikaa kuunnella. Me työtoverit jäämme kaipaamaan sitä sydämen lämpöä, joka hänestä välittyi aina kohdatessa.

Heta Saxell, Tomi Sihvo ja Jonna Ahti

KIRJOITTAJAT OVAT EINE KAKKONEN TYÖTOVEREITA SANOMA PROLTA.

Legenda on vaiennut

Päätoimittaja **Heikki "Heka" Parkkonen** kuoli 17. huhtikuuta. Hän oli syntynyt Vaajakoskella, nykyisen Jyväskylän alueella.

Heka oli ytimiään myöten toimittaja. Se ei voinut jäädä huomaamatta hänen alaisiltaan ja työtovereiltaan. Parkkonen toisti, että "toimittajan työ on maailman paras ja tärkein homma".

Seuran päätoimittajaksi Parkkonen kutsuttiin 1973. Hän toimi lehden vastaavana päätoimittajana vuoteen 1982. Pian lehti muutettiin Parkkonen johdolla *Suur-Seuraksi*.

Seuran ennen näkemätön nousukiito huipentui levikin räjähdysmäiseen kasvuun tavoittaen yli 300 000 tilaajan ja ostajan rajan. Joka viikko *Seuraa* luki noin puolitoista miljoonaa suomalaista.

Toistamiseen Parkkonen päätoimitti *Seuraa* vuosina 1985–1990. Väli vuosina hän toimi *Pikajuna*-lehden päätoimittajana.

Seuran jälkeen oli vuorossa *7 päivää*-lehden rakennus- ja johtotyö. Kannuksensa lehti-alalle Parkkonen oli hankkinut toimittajana *Hesarissa*, *Viikkosanomissa* ja *Jaanassa*.

Nyt legenda on vaiennut. Kuten hänen lähimpänsä vahvistavat, Heka eli viimeisiin päiviinsä asti täyttä elämää.

Hannu Toivonen

KIRJOITTAJA ON HEIKKI PARKKONEN ALAINEN JA TYÖTOVERI SEURASTA.

JOURNALISTI.fi

KUVITUS: EMIL WIKSTRÖM

Vain verkossa

Yle teki uutisen, jota moni toimitus tavoitteli. Lue, miten syntyi Lauri Törhösen nimen paljastanut juttu elokuva-alan häirintätapauksista.

Aina vähän töissä. Lahdessa asuva Sami Turunen reissaa edelleen paljon Helsinkiin, mutta konttori on nykyisin kotona. "Parhaat ideat tulevat hiihtolenkillä tai suihkussa", Turunen sanoo.

Hyvin kävi

MARJA HONKONEN, TEKSTI • SAMULI IKÄHEIMO, KUVA

Sami Turunen aloitti yrittäjänä vuosi sitten. Nyt hän on jo freelancejournalistien puheenjohtaja

Vain yksi asia on yllättänyt viestintäyrittäjänä vuoden verran toimineen **Sami Turusen**: se, kuinka hyvin kaikki on mennyt. "Suhtaudun asiaan kauhunkaisella nöyryydellä. Töitä on ollut alusta asti kohtuullisen hyvin. Siitä on kiittäminen pitkää uraa ja tuttuja kollegoja", Turunen sanoo.

Turunen päätyi freelanceriksi tultuaan irtisanotuksi Otavamedia Oman tuottajan paikalta. Hän oli tullut taloon yrityskauppojen kautta Alma 360:n pääluottamusmiehenä, takanaan jo useat yt-neuvottelut.

Otavamediassa Turunen oli päässyt hetkeksi myös esimiestehtäviin, mutta työt alkoivat

tuntua liiankin tutuilta. Yrittäjäys kiinnosti, ja sitä ajatellen Turusella oli valmiina hyvät verkostot ja kokemusta alalta.

Kun neuvotteluissa sitten tuli vaihe, jolloin tarjolla oli eropaketteja, Turunen mietti asiaa 15 sekuntia ja otti loikan.

"Laskin 1+1+1 ja päätin nostaa käteni – nyt on aika lähteä."

Turusen työnkuva yrittäjänä on pitkälti samanlainen kuin asiakaslehtiaikoina. Suurin, ja paras, ero palkkatyöhön on vapaus.

"Jatkan työtä, jota olen tehnyt, mutta kaikki raha jää oman viivan alle", Turunen sanoo.

"Myyntityötä on toki tehtävä ja heitettävä verkkoja vesille, mutta se alkaa tuottaa tulosta."

UUDEN LOIKAN freelancerina Turunen otti huhtikuussa, kun hänestä tuli Suomen freelancejournalistien puheenjohtaja – vähän omaksi yllätykseksi.

Yhdistyksen jäseneksi hän liittyi heti freelanceuransa alussa. Luottamustehtävään houkuttelivat pari kohteliasta kyselyä ja halu toimia myös toisten hyödyksi.

Kaksivuotiskauden tarkempi asialista on vasta tekeillä. Tuttujen sosiaaliturvaan, ansiotasoon ja tekijänoikeuksiin liittyvien kysymysten lisäksi Turunen haluaisi nostaa freelancetyön arvostusta.

Turusen mielestä on tärkeää, että freelancerit nähtäisiin mediataloissa arvokkaina yhteistyökumppaneina, ei vain "avustajina". Erikoisalansa tunteva freelancer on ostajalle arvokas, Turunen muistuttaa.

Itse freelancerit voivat Turusen mielestä vaikuttaa asiaan tekemällä työnsä alusta loppuun hyvin.

"Kannattaa tehdä laatua, johon kaikki ovat tyytyväisiä, hinnalla, johon kaikki ovat tyytyväisiä", Turunen summaa. ●

FINKASSA RUUHKAA, AKTIIVIMALLI ALKOI VAIKUTTAA

Työttömyyskassa Finkan hakemusten käsittelyssä on ruuhkaa. Kassa tiedotti huhtikuun lopulla käsittelevänsä hakemuksia, jotka on lähetetty kolmesta neljään viikkoa aiemmin.

Kassanjohtaja **Ilkka Nissilän** mukaan ruuhka johtuu osittain kausivaihtelusta, mutta kiirettä on lisännyt myös aktiivimalli. Sen soveltamiseen liittyvä epätietoisuus näkyy Nissilän mukaan asiakkaiden yhteydenotoissa.

Aktiivimallin vaikutukset ovat alkaneet näkyä huhtikuun hakemuksissa. Ansiopäivärahaa ajalla 1.–22. huhtikuuta saaneista 7,2 prosenttia on saanut päivärahansa alennettuna, koska ei ole täyttänyt aktiivisuusedellytystä.

Nissilä kertoo Finkan palkanneen vuoden alussa kaksi etuuskäsittelijää lisää muun muassa aktiivimallin tuomaa kiirettä ennakoiden. Ylitöiksi on mennyt silti, Nissilä toteaa.

Hän uskoo käsittelyaikojen palautuvan normaaleiksi kesän alkuun mennessä.

Marja Honkonen

KALEVA JA MARVA-MEDIA YT-NEUVOTTELEVAT

Kaleva ja Marva-Media aloittivat huhtikuussa yt-neuvottelut.

Kalevan neuvottelut voivat johtaa enimmillään 23 henkilötövuoden vähennykseen. Neuvottelujen taustalla on se, että yhtiö osti hiljattain Alma Medialta Lapin lehtiliiketoiminnot ja aikoo organisoida medialiiiketoimintojaan uudelleen.

Kaleva Mediat-liiketoimintaan kuuluvat *Kaleva*, *Kale!*, *Forum24*, *Raahen Seutu*, *Raahelainen*, *Pyhäjokiseutu*, *Lapin Kansa*, *Lounais-Lappi*, *Uusi Rovaniemi* sekä niiden digitaaliset osat.

Länsi-Suomea, kaupunkilehti *Rauma-laista* sekä *Kiekkoraena-* ja *Kamu-*verkojulkaisuja tekevän Marva-Median yt-neuvotteluissa arvioitu vähennystarve on 14 henkilötövuotta. Pääluottamusmies **Jami Jokisen** mukaan suunniteltu vähennys kohdistuu pääosin journalisteihin.

Länsi-Suomen paperilehti alkaa vuoden 2019 alusta ilmestyä seitsemän sijasta viitenä päivänä ja *Raumalainen* kahden päivän sijasta yhtenä päivänä viikossa.

Nina Erho

PIRKKO LEINO-KAUKIAINEN • LEENA RISKI-CAMPBELL

NYT SE TULEE - JOURNALISTILIITON HISTORIA

Ei mikään yhden illan juttu.

Monipuolinen tietopaketti kertoo Journalistiliiton pitkän ja ilmeikkään historian (1921–2006).

Teos ilmestyy Journalismin päivänä 12.10.2018.

Tilaa kirja Editan verkkokaupasta (www.editapublishing.fi).
Ennakkotarjous Journalistiliiton jäsenille 20,00 euroa (sis. postikulut) koodilla JOURNALISTI. Voimassa 31.8.2018 asti.

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

EDITA

Suomen Journalistiliitto

PUHELINVAIHE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Säästöpankinranta 2, 7.krs.
00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån.
00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADRESS
Siltasaarenkatu 16, 00530 Helsinki
Broholmmsgatan 16, 00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
(jäsenasiat/medlemsärenden)
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.efternamn@journalistiliitto.fi

VERKKOSIVUT / WEBBSIDOR
www.journalistiliitto.fi
www.journalistforbundet.fi

FINKA / A-KASSA
www.finka.fi
(09) 8689 400

*Suomen Journalistiliitto on
ammattijärjestö, jonka tehtävä on
valvoa journalistien ja journalismin
etuja. Jäsenkuntamme koostuu viestintä-
alan ammattilaisista, kuten toimittajista,
kuvaajista, graafikoista, kääntäjistä ja
kustannustoimittajista.*

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

JOURNALISTI

Journalisti Journalisten
Suomen Journalistiliiton
ammattilehti

94. vuosikerta 4. 5. 2018

TOIMITUS

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA
/ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Markku Lappalainen 040 586 0613

TOIMITUSSIHTEERI/
REDAKTIONSSSEKRETERARE
Manu Marttinen 050 310 3036

TOIMITTAJAT/REPORTAR
Nina Erho 050 379 8155
Marja Honkonen 050 379 9108

ULKOASU/LAYOUT
Kai Widell 050 576 2746
Heli Saarela (vapaalla)

SÄHKÖPOSTI
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
fornamn.slaktnamn@journalistiliitto.fi

VERKKOLEHTI
www.journalisti.fi

TILAUKSET/BESTÄLLNINGAR
Jaicom Oy 03 4246 5383
journalisti@jaicom.com

PAINO/TRUCKERI
I-print Oy, Seinäjoki
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA/UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
09 612 2330, faksi 09 640 361
PL 50, 00531 Helsinki

SEURAAVAN LEHDEN
ILMESTYMISAIKATAULU
7/2018 aineisto 16.5.
ilmestyy 25.5.

ILMOITUSMYynti:
www.journalisti.fi > ilmoittajille
044 755 5002

VARAA ILMOITUSTILASI
AJOISSA.

Kiipeilijäsiskot

Toimittajasisarukset Laura ja Milla Kukkonen puivat boulderointi-treeneissä työasioita. Siten on saanut alkunsa moni juttu.

HEINI KILPAMÄKI, TEKSTI • LIISA TAKALA, KUVA

Samat projektit yhdistävät usein **Kukkosen** sisarusia **Lauraa**, 28, ja **Millaa**, 25.

Tässä haastattelussa projektilla tarkoitetaan kiipeilyreittiä, mutta muutakin samaa löytyy: molemmat Kukkoset asuvat Helsingin Kalliossa ja ovat ammatiltaan toimittajia.

"Boulder-seinällä roikutaan niin kauan kuin kädet kestävät", Laura kuvailee.

Boulderointi on kiipeilyä, jossa ei käytetä varmistusvälineitä. Siksi kiipeily tapahtuu matalilla korkeuksilla, yleensä alle viidessä metrissä.

Harrastus sai alkunsa, kun Laura osallistui työkaverinsa kanssa Journalistiliiton paikallisyhdistyksen järjestämään kiipeilykokeiluun.

Lauran puoliso oli harrastanut kiipeilyä aiemmin, joten lajia oli helppo jatkaa tutussa seurassa.

Milla lähti mukaan, vaikka hänen ensimmäinen kokemuksensa lajista ei ollut hyvä.

"Päätin antaa toisen mahdollisuuden. Ajattelin, että jos Laura tykkää tästä lajista, sen pitää olla edes jollain lailla kivaa. Kannatti: boulderoinnissa kehittyi nopeasti", Milla kertoo.

Näin käy usein: Laura suunnittelee ja tekee ja Milla innostuu seuraksi.

Laura ja Milla käyvät noin kolme kertaa viikossa boulderoimassa. Toisinaan mukana ovat molempien naisten puoliset.

Aina kun joku on seinällä, muut ehtivät jauhamaan omia juttujaan. Kukkoset keskustelevat mielellään treeneissä maailmanmenosta, yhteiskunnasta ja tasa-arvosta.

"On eri asia puhua samalla alalla olevalle siskolle työasioista, koska hän ymmärtää, mitä tarkoittaa, kun on vaikka jännittänyt jotain haastattelua. Sama koskee sitä iloa, kun on onnistunut jossain", Laura sanoo.

Lisäksi on yksi erityinen asia:

"Sisarelle voi sanoa paljon suuremmin kuin kenellekään kaverille."

"Sisarelle voi sanoa paljon suuremmin kuin kenellekään kaverille."

Laura Kukkonen, toimittaja, Markkinointi & Mainonta

Sisarukset eivät koe toisiaan kilpailijoina. Tai ehkä vähän.

"Olin pitänyt 2,5 välivuotta lukion jälkeen ennen medianomi-opintojen alkamista.

Opintojeni aikana Milla pääsi opiskelemaan ja sai myös pian hyvän harjoittelupaikan *Me Naisissa*. Silloin ajattelin, että Milla menee pian ohi", Laura sanoo.

"Kiipeillessämme olemme pahimpia kilpailijoita! Aina on hirveä taisto siitä, kumpi saa reitin ensin läpi. On kiva, ettei sama ylety työelämään, ainakaan samassa mittakavassa. Se olisi tosi raskasta", Milla sanoo.

Kukkosten mukaan on helpottanut paljon, että he ovat päätyneet toimittajiksi eri aloille. Laura seuraa työkseen taloutta ja markkinointia, Milla lifestyle-ilmiöitä.

Mutta toisinaan aiheet kohtaavat.

"Olemme saaneet toisiltamme vinkkejä juttuihin." •

VAPPAALLA

LAURA JA MILLA KUKKONEN

● Laura, 28, työskentelee toimittajana Markkinoinnissa & Mainonnassa, Milla, 25, Me Naisten verkkotoimittajana.

● Kotoisin Lahdesta. Asuvat Helsingin Kalliossa.

● Laura on opiskellut medianomiksi Haaga-Helian ammattikorkeakoulussa. Millalla on maisterivaiheen opinnot kesken Tampereen yliopiston journalistiikan oppiaineessa.

● Sisaruksilla on ollut aikaa myöten eri harrastuksia, mutta myös samoja. Lapsena he harrastivat tanhua ja haitarisoittoa.

◀ **Kilpasiskot.** Milla ja Laura Kukkonen ovat sisaruksia ja toimittajia, jotka harrastavat yhdessä boulderointia.

